

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 10 yanvar 2017-ci il Çərşənbə axşamı № 4 (6618) Qiyməti 60 qəpik

- Gündəm**
 - "Mən burası siyasi mühacir kimi gəlməmişəm"**
Almaniyaya sığınan keçmiş türmə rəisi "Yeni Müsavat" a danişdi
yazısı sah.11-də
 - Azərbaycanla Avropa Birliyi arasında viza rejimi aradan qalxa...**
yazısı sah.5-də
 - Akif Çovdarov vəkilinin həbsini istədi**
yazısı sah.3-də
 - Ruscaya üstünlük verən "elit" azərbaycanlılar - ana dilinə laqeydiliyin səbəbləri**
yazısı sah.4-də
 - İstanbul terrorçusunun hələ də əla keçməməsinin səbəbləri**
yazısı sah.6-də
 - Dünyada baş verənlər III dünya müharibəsidir, yoxsa...**
yazısı sah.12-də
 - ANS rəhbərliyi ilə bağlı müəmma-cinayət işi yoxdur, amma...**
yazısı sah.6-də
 - Qərb faktoru Azərbaycan siyasetindən çekilir**
yazısı sah.9-də
 - Sərkisyan hakimiyyəti və ölkəni birdəfəlik tərk edə bilər**
yazısı sah.13-də
 - Azərbaycanın İslam Hərbi Alyansına üz olması xəbəri təkzib edildi**
yazısı sah.9-də
 - "A (H3N2) çox yüngül keçən mövsümi qripdir" - nazirlikdən açıqlama**
yazısı sah.14-də

"Rus NATO"su ətrafında düşmən israrının pərdəarxası

İRƏVANDAN KREMLƏ QARŞI DE-MARS- İŞŞALCININ ANTI-AZƏRBAYCAN PLANI FİASKODA

Ermənistən nümayəndəsinin quruma baş katib gətirilməsi gündəmdən çıxır; Azərbaycan əsgərinin cəsədi ilə prinsip aparan marionet ölkə adekvat münasibətlə üz-üzə; erməni analistik: "Eyforiya dövrü bitdi..."

Azərbaycanın bank sektoru çökəmə ərefəsində

Problemlı kreditlər və dollar oyunu ölkə iqtisadiyyatını da məhv edə bilər; ekspertlər həyəcan təbili çalış...
yazısı sah.7-də

Fərəc Quliyev:
"Olıqarxlardan qanunların işləməsinə mane olmağa çalışır"

yazısı sah.5-də

Novella Cəfəroğlu:
"Hökumətə nə qədər çox təzyiq olursa, o qədər də müqavimət göstərir"

yazısı sah.4-də

Trampdan şok etiraf - yeni prezident qələbəsində Putinin alının olduğunu təsdiqlədi

yazısı sah.10-də

Xəbər

Gənc oğlan
və xalası
dəm qazından
boğulub
oldü

yazısı sah.14-də

Bakıxanovdakı söküntü ayrı-seçkiliyi sakinləri ayağa qaldırıb

Paytaxtın Sabunçu rayonu, Bakıxanov qəsəbəsində sökhasök başlanıb. Bu barədə "Yeni Müsavat" a qəsəbənin Ruhulla Axundov küçəsində yerləşən 15-ci binanın sakinləri məlumat verib. Onların sözlərinə görə, Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyəti (RİH) binaların həyətində qanunsuz və özbaşına zəbt edilmiş tikintiləri, bağ-bağçaları sökürdürməye start verib. R.Axundov küçəsində yerləşən 15-ci binanın həyətində isə bir bağ olduğu kimi saxlamış. Sakinlər deyirlər ki, sökülen digər bağlar kimi sözügedən tikili də qanunsuz inşa edilib. Amma onun sahibi güclü çıxıb və özü ayrı binada yaşasa da, sözügedən ünvandakı baxçasının sökülməsinə mane olub. Binada yaşayış 30 sakin yazılı müraciətində bildirib ki, Sabunçu rayon icra başçısı Adil Valiyevə və Prezident Administrasiyası rəhbəri Ramiz Mehdiyevə rəsmi şəkildə müraciət edilib.

Məktubda deyilir ki, SOCAR-in tabeliyində fəaliyyət göstərən "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin Bəhram adlı işçisine aid olan həmin bağça inди qədər sökülməyib. Bu da binada yaşayan sakinlər tərəfindən narazılıqla qarşılanıb. Onların sözlərinə görə, Sabunçu RİH-ünvanlanan məktub icra başçısının müavini Gülağa müəllimdir. Ancaq tikinti ilə bağlı dəyişiklik yoxdur. Sakinlər "Yeni Müsavat" vasitəsilə bildirirlər ki, Bəhram adlı şəxslə rayon icra hakimiyyəti tərəfindən "dur" deyən yoxdur. "Onun bağçası qanunsuzdur və buna hələ də göz yumulur. Öz vəzifəsindən və əlaqələrindən sui-istifadə edərək yaşadığımız binanın həyətində bağça salıb. Bizim bağçalar sökülbə və o zaman heç kim etiraz etmədi. Amma Bəhram yaşamadığı binanın həyətində bağcasını restorana çevirib. Bu məhlədən aile-uşaq keçir, həyətində yaşı adamlar oturur. Gah manqal qoyub kabab çəkir, gah içki içirlər, səsleri də göye qalxır. Hər həftəsonu bu baxça onların oylagına çevirilir.

Niye bizim bağçalar söküb, bunu görmezden gəliblər, aydın deyil. Bəhram hansısa JEK müdürüne ya hansısa səlahiyyətli icra nümayəndəsinə "hörmət" etməklə baxcasının sökülməsini saxladıb. İndi də burda tikinti gedir. Biz Adil müəllimden xahiş edirik ki, məsələye müdaxilə olunsun"-deyə sakinlər qeyd ediblər.

□ E.HÜSEYNOV

"Beşmərtəbə" də avtomobilərin hərəkəti köhnə qaydaya qaytarıldı

Baki Şəhər Baş Polis İdarəsinin Dövlət Yol Polisi İdarəsi paytaxtın "Beşmərtəbə" kimi tanınan ərazisindəki yol nişanının dəyişdirilməsi ilə bağlı məlumatlara əvvələn gətirib.

Məsələ ilə bağlı «Trend»ə açıqlama verən idarənin ictimai qurumlarla əlaqə bölməsinin rəisi, polis polkovniki Vəqif Əsədov bildirib ki, həmin ərazidə yol hərəkəti xronometraj xarakterli dəyişdirildiyindən yanvarın 9-dan həmin ərazidəki yol hərəkəti əvvəlki qaydaya qaytarıblı:

"Həmin ərazidə pik saatlarda yaranan sıxlığın qarşısını almaq üçün hərəketdə dəyişiklik edilərək xronometraj aparıldı. Yəni Azərbaycan prospekti ilə hərəkət edən avtomobilər "Beşmərtəbə" dairəsində daxil olarken üstünlük verildi. C.Cabbarlı küçəsi ilə "Beşmərtəbə" dairəsi üzrə hərəkət edən avtomobilər "Dayanmadan keçmək qadağandır" yol nişanının tələbine uyğun hərəkət etməli idi. Son bir neçə gündə aparılan müşahidələr göstərdi ki, bu dəyişiklik ərazidəki tixaci aradan qaldırırmır, ona görə də hərəkət yanvarın 9-dan əvvəlki qaydaya qaytarıldı".

Hazırda ərazidə hərəkət əvvəl nəzərdə tutulduğu kimi təşkil edilib.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Əger siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ofisinizi çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tırajinızda lazımlı gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başkası ayda 26 dəfə nəşr olunan

"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılıma üçün uzağa getmək lazımdır.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir.

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

Rəsmi Bakıdan şəhid hərbçimizlə bağlı növbəti çağırış

Hikmət Hacıyev: "Bu, Ermənistən siyasi-hərbi rəhbərliyinin sivil davranışından nə dərəcədə uzaq olmasının növbəti ifşasıdır"

Ermənistən növbəti dəfə beynəlxalq qanunları və konvensiyaları pozaraq dekabrın 29-da həlak olan Azərbaycan əsgəri Qurbanov Çingiz Salman oğlunun naşını geri qaytarmaqdə intına edir.

Azerbaycanın Müdafiə və Xarici İşlər nazirlikləri, eləcə də Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyası ötən müddət ərzində əsgərimizin meyitinin geri qaytarılması ilə bağlı BQXK-nın Azərbaycan nümayəndəliyinə, ATƏT-in Minsk Qrupuna, o cümlədən ATƏT-in fealiyyətde olan sədrinin şəksi nümayəndəsi Anjey Kaspikə dəfələrə rəsmi qaydadə müraciət ediblər. Lakin bu günə qədər işgalçı ölkə heç bir ciddi əsaslar gətirmədən, müxtəlif bəhənələrlə meyitin geri qaytarılması ilə bağlı prosedurun başlanğıcında vaxtını qəsdən uzadır.

Yeni amerikalı həmsədr Ricard Hoqland isə nəhayət, ilk dəfə bu mövzuda ATV-nin sorğusuna cavabında deyib ki, Rusiya və Fransadan olan həmkarları ilə əsgerin nəşrinin geri qaytarılması istiqamətində danışıqlar aparılır. **Həmsədr əlavə edib:** "ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrleri, yeni biz şəhid olan Azərbaycan əsgərinin meyitinin qaytarılması məsəlesi ilə bağlı bir-birimizle əlaqə saxlayırıq və belə desək, işsənə arxasında gedir. Bu üsul çox vaxt diplomatiyada en uğurlu yol sayılır".

Rəsmi Bakı isə beynəlxalq reaksiyaları qaneedici sayır.

XİN-in mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, məsələ ilə əlaqədar aidiyyəti beynəlxalq təşkilatlara, o cümlədən ATƏT MQ-nin həmsədrlerinə müraciətlər edilib: "Məqsəd beynəlxalq humanitar hüquq, xüsusiət Cənəvre konvensiyalarını rəhbər tutaraq cəsədin tezliklə Azərbaycana qaytarılmasını təmin etməkdir. Ermənistən tərəfi beynəlxalq təşkilatlara vasitəsilə edilmiş müraciətlər cavabsız qoyur. Bugunlarda Ermənistən silahlı qüvvələrinin rəhbərliyinin cəsədin hələ də onlarda olmasına deməsi Ermənistən siyasi-hərbi rəhbərliyinin sivil davranışdan nə dərəcədə uzaq olmasının növbəti ifşasıdır. Ermənistən silahlı qüvvələri hərbi

□ Cavid TURAN

Diplomatın sözlərinə görə, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçusunun cəsədinin geri qaytarılması istiqamətində səyələr davam etdirilir.

□ Cavid TURAN

"Onlara dost deməyə dilim gəlmir" - Erdoğan

"Onlara dost deməyə dilim gəlmir". "Report" "Anadolu" agentliyinə istinadən xəbər verir ki, bunu Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğan ölkəsinin xarici dövlətlərdəki səfirlərinin 9-cu toplantısında deyib.

Rəsmi Ankarań Qərbdəki müttəfiqlərini sərt formada tənqid edən prezident qeyd edib ki, Türkiyədə adı "qara siyahı"da olan FETÖ (Fetullahçı Terror Təşkilatı - red.) şəxsi ABŞ-da rektor təyin ediblər: "Bu necə olur? Avropa dəyərlərinin bu dərəcədə ayaqlar altına atılmasının səbəblərini anlamırıq. Suriyalı qaçqınlardan sığınacaq əsirgəndiyi halda, FETÖ və PKK qruplaşmasının terrorçularına bu haqq qızıl məcməyide verilir. Onlar dövlət əməkhanalarına qaytarılsın. Ələtə, belə bir mənzərə qarşısında onlara dost deməyə

dilim gəlmir. Ən azından mütəffiq dediyimiz dövlətlərə bu yaraşırı".

Qeyd edək ki, yanvarın 8-dən Ankarada Türkiyənin xarici ölkələrdəki səfirlərinin 9-cu konfransı keçirilir. "2023-ə doğru: Milli dəyərlər və global hədəflər" adlı tədbirin baş direktoru Leys Svinq da iştirak edilir.

Konfransda Avropa İttifa-

qına hazırda sədrlik edən Maltańın xarici işlər naziri Corc Vella, Gürcüstanın xarici işlər naziri Mikel Canelidze, Tunisin xarici işlər naziri Xemais Jina, Finlandiyańın xarici işlər naziri Timo Sojni, Beynəlxalq Migrasiya Təşkilatının baş direktoru Leys Svinq da iştirak edilir.

Toplantı yanvarın 14-də başa çatacaq.

Ukrayna Erməniləri Milli Konqresinin sədrindən ilginc açıklama

"Azərbaycanın işğal olunmuş əraziləri geri qaytarılmalıdır"

Ukrayna Erməniləri Milli Konqresinin sədri Ovanesyan bu ölkədəki Birləşmiş Azərbaycanlılar Konqresinin sədri, Ukrayna Millətlər Assambleyasının rəhbəri Rövşən Tağıyevlə biznes ortaqlığı və son Yeni il şəhərində Dağlıq Qarabağla bağlı onların adından yayılan xəbərlərə aydınlıq gətirib.

Aşot Ovanesyan APA-ya açıqlamasında bildirib ki, qeyd edilən yeni il şəhərində ermənilər tərəfində ermənilərin məkanında yox, "Bakı" restoranında Ukraynada yaşayan etnik xalqlar tərəfindən keçirilib, ermənilərden de orada yalnız o iştrək edib.

A. Ovanesyan qeyd edib ki, məclisde Ermənistən-Azərbaycan münasibətləri ilə bağlı azərbaycanlıların imicinə xələl gətirən səhəbətlərinə aparılması barədə deyilənlər yalandır: "Mən mədəniyyət xadimiyəm. Rövşən Tağıyev isə Ukraynanın tanınmış simasıdır, vətəni Azərbaycanın əsl patriotudur. Mən onu uzun illərdir tanıyıram. Belə dezinformasiyalarla tek onun imicini yox, Azərbaycan diasporunu ləkələmek istəyir".

A. Ovanesyan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı mövqeyini də açıqlayıb: "Mənim rəhbərlik etdiyim konqresin mövqeyi bundan ibarətdir ki, Azərbaycan-Ermənistən, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü nə bərpa olunması şərti ilə sülh əsasında son qoyulmalıdır. Bizim hazırda vətəndəsi olduğumuz Ukraynanın da ərazi bütövlüğünə təcavüz olub, biz həmişə bu məsələ ilə paralel Azərbaycanın da ərazi bütövlüğünün bərpası məsələsini qaldırıq. Azərbaycanın işğal olunmuş rayonları geri qaytarılmalıdır. Biz bunu dəfələrlə Ermənistən rəsmiləri ilə, deputat qrupları ilə görüşlərimizdə tələb etmişik. Azərbaycan mənim vətənimdir, mən orada Oğuz rayonunda doğulmuşam. İndi də biz ailə olaraq Azərbaycanı özümüzə vətən hesab edirik. Biz isteyirik ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunsun. Bu münaqişədən erməni xalqı çox əziyyət çəkir, müharibə bitər, sərhədlər açıllarsa, Ermənistən bundan iqtisadi cəhətdən çox fayda götürecək. Bu, tək mənim yox, eksər ermənilərin fikridir".

10 yaşlı qızçı gəzgin fəryadı qulğım dan hələ də getməyib. Bu faryadın arxa-sinca Qubaya gəlib çıxmışq. Olay kifayət qədər ictimailəşdiyindən, təfərrüati var-mıram, hər şeyi özünüz məsum videodan görmüsünüz. Məhz ictimailəşməsi sabə-bindən, ümid var ki, hər şey ədalətli şəkildə həll oluna-caq. Amma bu ictimailəşmənin xeyri varsa, ziyanı da görməkdəyik və bu, nara-hatçılıq yaratmaya bilmir.

Yası gözündə donan quballı qız

10 yaşlı Nurayın həyat hekayəsi; ata qəfildən niyə peyda olub?

Xeyrini qeyd etdim, ziyanı isə uşağın adının, şəkillərinin medya yayılmasına, lazımsız, naşı yanaşmaların üzər bulandırması, aləm qarışib məzhəb itərkən günahsız adamların yargılanması və uşağa bunun mümkün yan etkili.

Bu, bir müddət hələ davam edəcək. Amma narahatçılıq doğuran məqamlar içinde ən təhlükəlisi uşağa vurulmuş travmadır, heç şübhəsiz ki, ilk növbədə buna encəm çəkmək və geləcək zərbələrdən qorumaq lazımdır bu qızçıqazı.

Millət vəkili Qənirə xanımın yaratdığı imkan və təklifdən yararlanıb səhər saat 9-da komfortlu maşında Qubaya yola düşürük.

- Bilirsən, İlhamiyə, hər şey yoluna düşəcək, bax, indi Aile Uşaq və Qadın Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müvəvvi Aynur Sofiyeva da yolda bize qoşulacaq, məsələni yerində araşdıracaq və hər şey ədalətli və qanuna uyğun bir şəkildə yoluna düşəcək. Amma uşaq ciddi travma alıb. Əsas məqsədim bir az onun könlünü almaqdır. Hədiyyələr də almışam ona, görək üzünü güldürə biləcəyikmi?

- **Qanun uşağın maraqlarını hər şeydən üstün tutmalıdır. Qoşulduğumuz beynəlxalq konvensiyalar da bunu deyr. Uşağın maraqları, rəyi əsasdır.**

- Əlbəttə... - millət vəkili razilaşmış qayğılı bir üz ifadəsi ilə susur...

Yenidən süküt pozuram:

- **Görəsən, o videodakı uşağı müdafiə etməye cəhd göstərən şəxs kimdir bəs? O olmasayı, insanlığa inamım öle bilərdi. Hər dəfə uşağı zorla xaladan ayırmak istəyəndə, kişi nələ çəkirdi ki, bəs, uşağın bağı yarıldı axı, yaxıldı, belə etmeyin.**

- Hə, yerində maraqlanıraq. Görək kimdir.

Yolda Aynur xanımın maşını da bize qoşular. Beləcə, Qu-ba İcra Hakimiyətinin binasına yetişirik. İcra Hakimiyəti başçısının iki müavini ilə qısa dialoqdan sonra Nuraygilə (ad şərti deyil, çünki artıq uşağın adı da, görüntüləri də kifayət qədər tirajlanıb) yollarıq.

Catırıq. Kifayət qədər mədəni təsiri bağışlayır ailə, sonradan öyrənirəm ki, xalalar

ata ilə yaşamağa, tədricen alışdırmaq lazımdır. Budur, baxın, bu sənəddə də var bunlar.

- **Bəs atası ilə bu bir ildə ünsiyyəti niyə olmayıb?**

- Vallah bızkı ne var, gedək ata axtaraq ki, hardadır, gəsin? Gəlsə gələrdi də. Biz onun yanına gedəsi deyilik ha...

- **Atası alimenti də verirmiş axı, deyəsən.**

- Məhkəmə də onun aliment ödədiyini əsas götürüb qərar verəndə, amma biz 1 manat da görməmişik. Sənədlər var ki, ödəyib. Bu da suret-

abunu Rayon Məhkəməsinin binasında leğv olunmuş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin həbsdə olan sabiq rəisi, general-major Akif Çovdarov və onunla birləşdə həbs edilən üç MTN əməkdaşının məhkəmə baxışı yanvarın 9-də davam etdirilib.

İclas saat 11-e təyin olunsa da, bu prosesin "adət-ənənəsi"nə sadıq qalaraq, gecikmə ilə başladı. Məlum oldu ki, təqsirləndirilənlərin altı vəkilindən prosesdə yalnız biri - Səlim Məmmədovun müdafiəcisi Cavid Rzazadə iştirak edir. Məhkəməyə sədrlik edən hakim Həbib Həsənov digər vəkillərin də özərləri prosesə çatdırılmaları üçün 15 dəqiqəlik fasılə elan etdi. Fasile saat 12-yə qədər uzandı.

Akif Çovdarov

Bakı Hərbi Məhkəməsində İstanbul havası

Fasiledən sonra vəkillərin sayı 3-ə yüksəldi. Təqsirləndirilən Orxan Osmanovun vəkili Elxan Quliyev və təqsirləndirilən Akif Əliyevin vəkili Anar Qasımlı da prosesdə iştirak edirdilər. Lakin təqsirləndirilən Akif Çovdarovun üç vəkilindən heç biri yox idi.

Məhkəmənin katibi bildirdi ki, vəkillərdən Şahin Rəfiyev xəstədir və üzürlü səbəbdən iclasda iştirak edə bilmir. Digər vəkil Kamandar Nəsibov Yaponiyadan Azərbaycana İstanbul hava limanı vəsítəsile gəlməsi və Türkiyənin ən böyük şəhərində bir neçə gündür davam edən şaxtalı hava üzündən avareyslərin təxirə salınması səbəbi ilə Bakıya vaxtında çata bil-meyib. Çovdarovun üçüncü vəkili Sadiq Rəsulov isə məhkəmə heyəti üzvlərinin dəfələrlə zəng etməsinə baxmayaraq, telefonu açırmı.

Beləliklə, hakimin daha bir fasile elan etməkdən başqa çərəsi qalmadı - bu dəfə saat 14:00-a qədər.

Çovdarovun vəkillərinin "danışılmış oyun"u

Saat 14 oldu, amma qeybə çəkilən vəkillərdən heç biri gəlib çıxmadi. Əslində hamı Sadiq Rəsulovun geleceyini düşünürdü, belə ki, Çovdarovun digər iki vəkilinin gəlmə ehtimalı əvvəldən sıfırı bərabər idi.

Bu arada qeyd etmək lazımdır ki, vəkillərin belə hərəketinin öncədən planlaşdırılmış olması istisna edilməlidir. Çünkü ötən gün prosesdə Bakı Metropoliteninin sabiq rəisi Tağı Əhmədov ifade verməli idi. Digər tərəfdən, T.Əhmədovun məhkəməyə gəlməyəcəyi təqdirdə, "8-ci kilometr bazar"nın qeyri-qanuni ələ keçirilməsi episoduna da baxıla bilərdi. Hər iki epizod cinayət işinin əsas hissələrindən sayıldığından, Çovdarovun vəkil komandasının "lokomotiv"i Kamandar Nəsibov olmadan bu işlərə baxılmasının arzu edilməməsi tamamilə mümkün kündür.

Belə şərtlərdə iclasın başlanması mümkün olmadıqdan, zaldakılın hamısı anlayırdı ki, prosesin təxirə salınması qəçil-mazdır. Bu vaxt hakim Həbib Həsənov və təqsirləndirilən Akif Çovdarov arasında maraqlı dialoq baş tutdu:

Hakim: - Akif müəllim, vəkilləriniz hardadır?

A.Çovdarov: - Sonuncu dəfə keçən cüümə axşamı görüşmüsem. Xəbərim yoxdur.

Hakim: - Belə olmaz axı, işi gecikdirir, prosesə mane olurlar.

A.Çovdarov: - Prokuror bunu da yazın üstümə, əlavə edin ittihamı.

Hakim: - Gərək Kamandar müəllimə icazə verməyəydiniz Yaponiyaya getməyə.

A.Çovdarov: - Kamandar sözə qulaq asır ki? Cənab hakim, "stop" verin, Bakıya gələndə tutub 15 sutka salsınları içəri.

Bundan sonra məhkəmə çərşənbə günü, yanvarın 11-nə təxirə salındı.

□ İlkin MURADOV

gərgin üzündə bir təbəssüm yarada bilir.

Sağollaşır ayrıılır.

Qayıdanbaş yol səhbətlərində evvəlki gərginlik yoxdur artıq. İnanrıq ki, Nurayın maraqlarına zidd heç ne baş verməyəcək. Bu vaxt Qənirə xanım daha bir neçə ailəyə baş çəkməli olduğunu deyir. Bugündənər To-vuzda şəhid olmuş əsgerimizin ailəsinə baş çəkəcəkmiş, ordan da Qarabağ qazisinin evine zi-yarət gedəcəkdi.

□ İlhamiyə RZA

Amma hələ də üzündə təbəssüm yoxdur. Nə qədər çəlşəsaq da könlünü aça bilmirik, deyəsən. Yenidən qonaq otağına qayıdırıq. Xaladan soruşaram:

- **Uşaq atasından niyə bəs qorxur axı? Səbəb nədir?**

- Nə deyim, biz ona heç vaxt atasını pis tanıtmamışq. Sadəcə, üzünü görməyib. Görəndə də belə. Məhkəmə uşağın atasına verib. Komitə də öz rəyini verib ki, uşaq hazır deyil

Sonda görüşümüzün bədi hissəsi Qənirə xanımın hədiyyələri ilə tamamlanır. Kitablar, ardınca gələn nəsihətlər, digər hədiyyələr, uşağın bayaqdan

Son vaxtlar Azərbaycanda rus dilində danışmanın sayında artım müşahidə edilir. Düzdür, sovet dövründə rus dilini bilmək esas tələblərden biri idi. Təhsilini davam etdirmək, her hansı bir işdə uğur qazanmaq, karyera qurmaq istəyən hər kəs rus dilini bilmək surətində idi. Ancaq müstəqillik qazamışdan sonra bu ehtiyac ortadan qaldı.

Lakin təessüflər olsun ki, son 10-15 ildə rus dilinin insanlar arasında yeniden ünsiyyət dilinə çevrildiyini görür. Hətta mağazalarda satıcıların, ictimai sektorlarda çalışanların bir çoxu rus dilində danışır. Özünü "elit" hesab edən bir səra ailələr övladlarını rus dilli məktəblərə qoyur, onları Azərbaycan dilindən, təfəkküründən tamamilə uzaqlaşdırırlar. Bu kimi neqativ hallara dəfələrlə dilçi alımlar, deputatlar sərt formada öz etirazlarını bildiriblər.

Ela bugünlərdə VHP sədri, sabiq deputat Sabir Rüstəmxanlı özünün facebook hesabında bununla bağlı bir qeyd edib: "Bakı-İstanbul təyyarəsinə minənlər arasında bir ailə də vardi. Ata-ana, bir dəstə uşaqlar, qohumlar və bir də qəfəsdə balaca it. Hamisi bərkədən, nümayişkaranə şəkildə rusca danışır. Olsun! Hansı dildə danışmaq hər kəsin öz işidir. Ancaq bu, Azərbaycan təyyarəsidir və hamı azərbaycanlıdır. Hansı dildə danışırsan danış, amma ətrafindakıları yox saymali deyilsən, bura sənin evin deyil, elə danışmalısan ki, qonşularının rəhatlığı pozulmasın. Hiss ol-

Rusçaya üstünlük verən "elit" azərbaycanlılar - ana dilinə laqeydliyin səbəbləri

Qulu Məhərrəmli: "Ana dilində danışmayanların təfəkkürlerinin dərinliyində bu millətə sevgi yoxdur"

nur ki, bu adamlar belə şeyləri qanımlar, ya da bu qanızlıqlarını gözə soxmaqdan zövq alırlar... Balaca it də böyük hikki və sahiblərinin həysizlərindən seçilməyən bir çıçı - bağırla qəfəsi yeyib-tökür, cıvıltılı səsi ilə ətrafdakıların beynini deşir. Dışım bağırsağımı kəsir. Adamlar yerlərini tutanda ailənin üzvlərindən bir

mizdə bize rusca öyrədirler..." dedi. Deməli, hər şey ata-ana-dan asılıdır. Ata-ana dilini öyrətmir və sevdirmir, Vətənini sevdirmir, ətrafindakıları adam yerinə qoymadan Vətənində yabançı dildə bağırbağıra-danışmaq öyrədir... Görəsən, dünyanın hansı cahil xalqında bu xəstəlik var. Görəsən, bu leyaqətsizlik, satqınlıq, dar düşüncə haradan qaynaqlanır?"

Rus dilində danışmaqla özünü elit sayan, Azərbaycan dilində danışanlara yuxarıdan aşağı baxan şəxslər əslində özlərinin necə acinacaqlı vəziyyətdə olduqlarının bəlkə de fərqində deyillər. Onlar ölkəmizin gələcəyi olan övladlarını, ölkəmizi məhv edir, onlardakı Vətən, dil, millet sevgisini öldürür. Əlbəttə, başqa dil bilmək pis iş deyil. Ancaq başqa ölkənin dilini öz ana dilimizə çevirmək olduqca mənfi haldır və ölkənin gələcəyi üçün tehlükəlidir. Öz evində her kəs istədiyi dildə danışa

bilər. Ancaq ictimaiyyətdə, tələmekanda hər kəs dövlət dilinin tələblərinə uyğun olaraq Azərbaycan dilində danışmalıdır. Hansısa bir ölkəyə səfər edəndə belə çalışırıq ki, o ölkənin dilində bir neçə söz belə olsa öyrənək. Çünkü bu dövlətlər hətta ölkələrinə gələn turistlərden belə həmin dövlətin dilində danışmağı isteyirlər ki, bu da onların öz dilinə olan sayğılarından irəli gəlir. Ancaq Azərbaycanda bir sira insanlar nəinki öz dilinə hörmət qoymur, hətta restoran, kafelərə belə adları ecnəbi dillerdə qoyurlar.

Maraqlıdır, dilimizə qarşı bu qədər laqeydilik haradan qaynaqlanır? Filologiya elmləri doktoru, professor Qulu Məhərrəmli bildirdi ki, rus dilində danışan insanların təfəkkürlerinin dərinliyində sevgi yoxdur: "Mən bu barədə çox danışmışam. Dilçilik İnstiutunda monitoring şöbəsində çalışanda da bunu tam genişliyi ilə gördüm. Bizde özünü gü-

ya elita hesab edən insanlar ana dilində danışmir. Ailədə, uşaqların yanında rus dilində danışır. İndi ingilis dili də artıq istifadə edilir. Sosial şəbəkələrdə mesajların bəzilərini bu dilde verirlər. Rus, ingilis və digər bir dil bilmək normaldır. Amma insan üçün əsas vacib olan ana dilidir. Onlar ona görə ana dilində danışmırlar ki, bu dili əsas dil kimi görmürlər. Bu dili ünsiyyət vasitəsi hesab etmirlər. Bu dilin ictimai statusunu qəbul etmək istəmirlər. Təfəkkürlerinin dərinliyində sevgi yoxdur. Çox qəribədir, tutaq ki, adam bölgədə, rayonda ana dilində danışır, amma şəhərin mərkəzi küçəsində bir-biri ilə rus dilində danışır. İnsan başqa dildə danışın. Amma onun əsas dili ana dilidir. İkinci tərəfdən, başqa dildə danışan bu adamlar ana dilini perspektivli dil hesab etmər. Bu adamlar ana dilində danışmağa, yazmağa zərurət görmürlər. Vəzifəli adamların bir çoxu ana dilini bilmir, bu dildə danışmağa üstünlük vermir. Bunlar da şübhəsiz ki, pozucu təsir bağışlaşdır. Yeni ister-istəməz ictimai, psixoloji baxımdan pis nümunə sayılır. Halbuki bununla bağlı dövlət qərarları, dövlət proqramı, prezidentin sərəncamı var. Ana dili haqqında qanun var. Biz bu qanunlara eməl etmeliyik".

□ **Günel MANAFLİ**

"Əfv bu səbəbdən verilmədi" - hüquq müdafiəcisi açıkladı

Mirvari Qəhrəmanlı: "Beynəlxalq təşkilatlar sadəcə hesab edirlər ki..."

Novella Cəfəroğlu: "Hökumətə nə qədər çox təzyiq olursa, o qədər də müqavimət göstərir"

Yeni il və Dünya Azərbaycanlılarının Hemçilik Günü ilə bağlı əfv ümidi öznü doğrultmadı. Əfvin olmama səbəbinə əfvə bağılı beynəlxalq tələblərin azalmasına əlaqələndirənlər də oldu. Əfvə bağılı beynəlxalq təşkilatların tələblərinin azalmasına səbəbin isə hüquq müdafiəçiləri tərəfindən bir-birinə zidd bir neçə siyasi məhbus siyahısının hazırlanması olduğu qənaatində olanlar var.

Maraqlıdır, əslində səbəb nədir? Əfvə bağılı beynəlxalq tələblər niye azalıb?

Hüquq müdafiəcisi Mirvari Qəhrəmanlı bildirdi ki, əfv beynəlxalq tələblərlə ola biləməz: "Əfv etmək səlahiyyəti ölkə prezidentinin səlahiyyətindədir. Beynəlxalq təşkilatlar, sadəcə olaraq, zaman-zaman ölkədə olan hüquq pozuntuları haqqında məlumat verir, tələblər qoyur və təleblərinin yerine yetirilməsini isteyir. Tələbin yerine yetirilməsi isə mütləq əfvə əlaqədar olmamalıdır. Əger beynəlxalq təşkilatlar sadəcə hesab edirlər ki, qanun pozuntusu var, insan hüququnu pozulub, bunu da bizim qanunlarımızla və Azərbaycanın qoşulduğu

müxtəlif konvensiyalarla əlaqələndirirlər. Əger Azərbaycan qanunu pozubsa, o tələbə əməl etməlidir. Bu da mütləq əfvə olmaya bilər. Bu məhkəmə proseslerinin yenidən keçirilməsi, məhkəmələrə yenidən baxışla yaxud da ki, Avropa Məhkəməsinin qərarlarının icrası ilə de ola bilər. Yeni əfv beynəlxalq təşkilatların tələbi ilə ola bilməz. Əfv prezidentin səlahiyyətindədir. Ola bilər ki, marta kimi yenidən hansı məhkəmələr olsun. Siyasi məhbuslara 10-15 il həbslər verilsə də, praktikaya baxsaq

nilərlər. Ölkə öz qanunvericiliyinə birinci əməl etməlidir. İmkan verməmelidir ki, beynəlxalq təşkilatlar bizə qanunvericiliyi xatırlatsın".

Hüquq müdafiəcisi Novella Cəfəroğlu isə bunun səbəbinə tərtib edilən fərqli siyasi məhbus siyahısında gördüyü dedi: "Bizim hüquq müdafiəçilərinin hərəsi bir siyahı yazıl. Biri yazıl 160, biri 12, biri də 80 nefer siyasi məhbusun olduğunu yazıl. Bizim monitoring qrupu isə 34 sırf siyasi məhbusun olduğunu yazıl. İsləmçilar haqqında isə ayrıca bir paraqraf yayırıq ki,

isləmçilərin işlərini dəqiq yoxlayıb, dəqiq məhkəmə aparılışın. Tərtib edilən siyahılar beynəlxalq təşkilatlarda da suallar yaradı. Biz onlara sırf siyasi motivlə tutulanların siyahısını göndərmişik. Amma digər hüquq müdafiəçilərinin siyahısına baxmışıq ki, orada ele adamlar var ki, onların nə siyasetə, nə İslama heç bir dəxli yoxdur. Biz bunların hamisini beynəlxalq təşkilatlarda deyirik. Əfv də bu səbəbdən olmayı. Amma biz siyahını sakitçe verib, onlara sakit diskussiya aparmaq lazımdır. Beynəlxalq təşkilatlarla da hazırda hökü-

mətələ sakit diskussiya aparırlar. Biz hesab edirik ki, mart ayında əfv olacaq".

Əfv Məsələləri Komissiyasının üzvü Əlməmməd Nuriyev əfvin prezidentin səlahiyyətinə daxil olan bir hüquq olduğunu dedi: "Əfv hüququnu nə zaman, neçə, hansı qaydada kimlərə tətbiq edilməsi ilə bağlı məsələni cənab prezident özü müəyyənləşdirir. Bu zaman xarici müraciətlərin intensivliyi ehəmiyyətli rol oynaya bilmez. Əlbəttə ki, Azərbaycan qanunvericiliyinə görə Əfv Məsələləri Komissiyasının əsasnaməsinə

görə beynəlxalq təşkilatların da ayri-ayrı şəxslərin əfv olunması ilə bağlı müraciət etmək hüquqları var. Azərbaycanda əfv sərəncamları mütəmadi olaraq verilib. Ümumiyyətə, müstəqillik əldə edildən bu günə qədər 61-dən artıq əfv sərəncamı olub ki, bunun nəticəsində 9 mindən artıq şəxs azadlığa buraxılıb. 2003-cü ildən bu günə qədər Azərbaycan prezidenti hər il orta hesabla 2 əfv sərəncamı imzalayıb. Nəticədə bu günə qədər 30 əfv sərəncamı deməkdir ki, bunun da nəticəsində minlərlə insan azadlığa çıxbı. Ayri-ayrı hallarda beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən prezidentə ayri-ayrı şəxslərin azadlığa buraxılması üçün müraciətlər olunub. Ancaq qərar qəbul etmək prezidentin səlahiyyətindədir. Biz əfv sərəncamına düşən insanlara diqqət etsək görək ki, burada ayri-seçkilik edilməyib. Cəmiyyətdə siyasi aktivliyi olan məhbuslara da münasibətə əfv tətbiq olunub. Bu gün əfv sərəncamının imzalanmasının müəyyənləşməsində kimlərinse müzakirə edilməsi əsas rol oynamır. Azərbaycanda məhkumlara münasibətə vahid yanaşma var. Dövlət cinayət işləmiş şəxsi cəzalandırmaqla yanaşı, ona merhəmet de tətbiq edir. Dövlət hər zaman cinayət işləmiş şəxslərə əfv olma, azadlığı çıxmama imkanını verir".

□ **Günel MANAFLİ**

Ötən ilin sentyabrında keçirilən referendumdan sonra idarəetmədə ciddi kadr dəyişikliklərinin olacağınadair açıqlamalar verilmişdi. Bu müddət ərzində ölkə prezidenti iqtisadiyyatla bağlı xeyli sayıda mütərəqqi fərman və sərəncamlar imzalayıb. Ancaq yerlərdə onların icrası ilə bağlı problemlər qalmaqdadır.

Həmçinin indiyədək kadr bazasında da ciddi dəyişiklik olmayıb. Referendumda konstitusiyaya edilən dəyişikliklərdə vitse-prezidentlər institutunun yaradılması əksini təpib. Hələlik vitse-prezidentlər də təyin olunmayıb.

Bəs islahatlar niyə yubanır? Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərəc Quliyev bildirdi ki, siyasi islahatlarla bağlı gəzən söz-söhbətlərə prezident özü nöqtə qoyub: "Yeni seçkilərin keçirilməsi gündəmdə deyil və bu olmayıcaq. Amma idarəetmədə çəvik sistem qurmaq, konkret iş bölgüsündə ciddi neticələr almaq üçün yəqin ki, vitse-prezidentlər postunun təminatı ilə bağlı təyinatlar olmayıcaq. Geniş sahələri ehətə edən strateji "Yol xəritəsi" böyük sənəddir. Bu baxımdan, demek olar ki, islahatlar üçün nezəri baza hazırlır. Mütəmadi olaraq, parlamentin son iclaslarında vergilərlə bağlı müəyyən dəyişikliklər etdir. Hesab edirəm ki, artıq praktiki olaraq işlərə start verilməsinin zamanıdır. Mənəcə, komandanın böyük hissəsinin təzələnməsinə ehtiyac var. Gözlemek olmaz. Qeyri-neft sektorunun bəhrə verməsi üçün işlərin görülməsi çox vacibdir. İdəxalımızın artması və ixracımızın azalması ciddi məsələdir. Bu istiqamətdə işlər görmək üçün qəbul edilmiş sənədlər kifayət edir. Ak-

"İslahatlar razılışmayan, köhnə sistemlə yaşayın hazırlıklar var ki..."

Deputat islahatların anonsunu verdi; **Fərəc Quliyev:**
"Olıqarxlardan qanunların işləməsinə mane olmağa çalışırlar"

Fərəc Quliyev

tiv şəkildə yeniliklər olmalıdır. Bir çox nazirlər işlərinin öhdələrindən layiqinə galırlar, bir çox icra başçıları çalışır ki, yerlərdə işləri səliqə-sahəmana salsınlar. Bu islahatlarla razlaşmayan, köhnə sistemlə yaşayın nazirlər var ki, orada kadr dəyişiklikləri olmalıdır. Paralellik təşkil edən müəyyən strukturların ləğv olunması, idarəetmədə çəvik sistemin yaradılması çox vacibdir. Bələdiyyələrin statuslarının icra həkimiyyətlerinin selahiyətlerinin azaldılması hesabına artırılması yerlərdə idarəetmə sahəsində müsbət neticələr verər. Hesab edirəm ki, bu məsələlərin həlli yubanmamalıdır.

Deputat davam edən iqtisadi böhranın islahatları tezleşdirə

biləcəyini istisna etmədi: "Ölkədə əvvəlki illərdə lazımi tədbirlər görülsəydi, bugünkü problemlər yaranmazdı. Hesab edirəm ki, 2017-ci ilin ilk yarısında çətinliklər yənə də olacaq. Amma nəzərdə tutulan tədbirlər həyata keçirilərsə, ilin ikinci yarısından etibarən irəliləyişlər olacaq. Ilin sonundan isə iqtisadi inkişafla bağlı addimların atılması istiqamətində işlər görülcək. Buna həm insan resursumuz, həm iqtisadi potensialımız imkan verir. Thəks halda, belə davam edərsə, indiki iqtisadi böhran dərinleşə bilər. Əslində bəzi sahələrdə irəliləyişlər var. Heç bir işin görülməsi ilə bağlı fikirlər səsləndirmək doğru deyil. Kənd təsərrüfatı sahələrində müəyyən addimlar atılıb. Sahibkarlığın inkişafı üçün vergilərde müəyyən dəyişikliklərin olması normal haldır. Amma görünlən işlər qanədiciliyi səviyyədə deyil. Bu səviyyədə irəliləyişlə qarşidan gelen çətinliklərin qarşısında dayanmaq çox çətindir. Amma elə məsələlər var ki, təkçə ölkədən asılı deyil. Qonşu ölkələrdə valyuta və digər məsələlərlə bağlı baş vərənlər bize de təsir edir. Ona görə maksimum səviyyədə özümüzün imkanlarımızı artırmalıyıq. Thəks halda, böhranın qarşısını almaq mümkün olmayacaq".

Partiya sədri islahatlarda hökumətin gözləmə mövqeyində durmasına da aydınlıq getirdi: "Mənə, mövcud situasiyanı ölkə başçısı dəyərləndirəcək. Mane olan qüvvələr, nazirləklər barəsində ciddi ölçü götürüləcək. İslahatlara axsaqlıq yarananlar, ləng tərənenlər, bu məsələləri ya biliyərkəndən, ya da bilməyərəkəndən edənlərlə sahələşməq lazımdır. İslahatlara mane olanlara dövlət başçısı çıxışlarında dəfələrlə mesajlar ünvanlayıb. Mətbuatda da bu, geniş yayılmışdır. Onların bir çoxları israfçılıq, sahibkarlıqla məşğul olur, şəxsi maraqlarını dövlət maraqlarından üstün tuturlar, bəzi olıqarxlardan milli qanunların işləməsinə mane olmağa çalışırlar. Monopoliyalıların aradan qaldırılması hələ mümkün olmayıb. Bütün bunlar hakimiyətdə təmsil olunan bəzi şəxslər tərəfindən edilir.

Bir işi görüb digərini saxlamaqla heç bir nailiyət qazanmaq məmkün deyil. Kompleks tədbirlər görülməlidir. Əgər tədbirlər görülürsə, mütləq müsbət sonluq olacaq. Mən də gözleyirəm ki, prezident bəzi sahələrdə yaxın aylarda kadr dəyişiklikləri edəcək".

□ Cavanşir ABBASLI

aliyyətə məşğul olan insanların da bu barədə ciddi çətinliyi yoxdur. Ona görə de hesab edirəm ki, viza rejiminin aradan qaldırılmasını məqrasiyanın artacağı ilə əlaqələndirmək doğru deyil. Viza rejimi ləğv olunmuş postsovjet ölkələrində bu gün xaricə daimi yaşayış üçün gedənlərin sayı viza rejimi olan vaxtlardan daha azdır. Bu, o demək deyil ki, onların ölkəsində iqtisadi-siyasi vəziyyət yaxşıdır. Sadəcə, son illər bütün dünyadan çoxlu sayda insanların inkişaf etmiş ölkələrə küttəli məqrasiyası səbəbindən onlara istər yerli əhalinin, istərsə de ölkələrin rəsmi qurumlarının münasibəti çox dəyişib. Digər tərəfdən, daimi iş tapmaq problemləri gün-gündən artır, alınan sosial yardımın minimum yaşayışı təmin edir. Bir müddətən sonra belə durum çoxlarını qane etmir. Çünkü məqrantların bir hissəsi təqiblərdən, təzyiqlərdən dolayı ölkəni tərk edirler, əksəriyyəti, bildiyeiniz kimi, yaxşı həyat daılınca gedirler".

Ekspert vurguladı ki, viza rejiminin aradan qaldırılmasının ölkəmiz üçün müüməyəti Avropaya integrasiya yolunda ciddi təkan ola bilə biler. Mədəni, iqtisadi münasibətlərin inkişafına yol açar. Bununla da qarşılıqlı olaraq hər il 100 minlərlə insan turist kimi, iş adımı kimi səfərlər edərlər. Nəticə etibarilə insanların təfəkküründə demokratik dəyərlər, dövlətçilik principləri daha da inkişaf edər. Ölkədən demokratların axını yox, ölkəyə demokratiya axını müşahidə edilə bilər.

□ Etibar SEYİDAĞA

Avropa Birliyi ilə viza rejimi aradan qalxsa...

Ölkədən demokratların axını, yoxsa ölkəyə demokratiya axını başlayar?

Avropa Birliyinin Gürçüstan və Ukraynaya qarşı viza rejiminin ləğvi ilə bağlı razılışma olədə olunması digər GUAM ölkəsi olan Azərbaycanla da nə vaxtsa belə bir razılışmanın olacağı məsələsini gündəmə gətirir. Ekspertlər bildirir ki, hazırda Azərbaycan və Avropa Birliyinin 14 üzv ölkəsi ilə hökumətlərarası komissiya, 2 üzv ölkəsi ilə işi qrupu fealiyyət göstərir.

Avropa Birliyi Azərbaycanla bütün digər sahələrdə olduğu kimi viza məsələsində də eməkdaşlığı dərinləşməsində maraqlıdır. Azərbaycanla Avropa Birliyi arasında viza rejiminin sadələşdirilməsi və readmissiya barədə iki saziş mövcuddur. Viza rejiminin sadələşdirilməsi barədə saziş uğurla həyata keçirən, Avropa Birliyi ilə məqrasiya qaydalarını pozmamış Azərbaycan növbəti pillə kimi Avropa Birliyi ilə viza prosedurunun tamamilə aradan qaldırılması üçün fealiyyət planı tələb edəcək. Belə ki, Azərbaycan tərəfindən Avropa Birliyi və Azə-

baycan arasında vizasız rejimin icra olunmasının növbəti mərhəsi başlayacaq. Ümumiyyətə, Avropa Birliyinin dövlətlərə tətbiq etdiyi mexanizmələrdən, əvvəlcə viza rejimi sadələşdirilir, sonra tamamilə aradan qalxır. Ölkəmiz isə pillələ olaraq bu fealiyyəti həyata keçirir.

Bəs Gürçüstan və Ukrayna ilə olduğu kimi Avropa Birliyi ilə Azərbaycan arasında da viza rejiminin aradan qaldırılması barədə razılışma əldə olunsa və viza rejimi aradan qalxsa, bu, ölkəmizə demokratiya gətirir, yoxsa ölkədə qalan demokratların da Avropa Birliyi dövlətlərinə axın etməsinə təkan verər?

AMİP-in beynəlxalq əlaqələr katibi Elşən Mustafayev bildirdi ki, Azərbaycanla Avropa Birliyi arasında viza rejiminin aradan qaldırılması ölkəmiz üçün vacibdir. Əgər bu barədə danışçılar başlasa və razılışma əldə olunsa, bu tekə demokratiyanın gelişməsi baxımından deyil, digər sahələrdə de müsbət mənada özünü göstərəcək: "Bu gün viza rejimi mövcud ola-ola istənilən şəxs rahatlıqla ölkədən çıxa, Avropa Birliyi ölkələrinə gəde bilər. Yəni xaricə məqrasiya etmek istəyənlər üçün viza rejiminin mövcudluğu elə də ciddi maneçilik töretnir. O cümlədən ictimai-siyasi fe-

Addım-addım

"Tək əl" sistemini...

Xalid KAZIMLI

İctimaiyyət arasında belə bir rəy var ki, Türkiyənin inidiki rəhbərliyi prezidentlik üsul-idarəesine keçmək fikrine Azərbaycanın idarə olunmasını gördükdən sonra düşüb.

Ağlabatın versiyaya oxşayır. Aradakı bu qədər gedis-gelişlər, vaxtaşırı məsləhətəşmələr, "bir millət-iki dövlət" ritorikasının kütləvilişməsi bu iki dövlətin xalqını olduğu kimi, siyasi sistemini də yaxınlaşdırılyırdı.

Əslinde, biz bu yaxınlaşmanın eks istiqamətdə olacağını, Azərbaycanın Türkiyəyə yaxınlaşacağını, prezident idarə üsulundan parlamentli respublika sistemine keçəcəyimizi gözləyirdik.

Uzun illər əvvəl belə bir ideyavardı, mətbuatda müzakirə olunurdu. Hesab edilirdi ki, demokratianın bərəqərəri parlamentin hegemon olduğu, hökumətin parlamentlərdə formalasdırıldıği ölkələrdə dəha effektiv olur.

Təbii ki, buna qarşı olanlar da vardi. Onlar ölkəmizin mühərribə şəraitində olduğunu, milli dövlətçiliyin yeni-yeni bərpa edildiyi vaxtalı Milli Məclisde aparılan uzun-uzadı və mənasız müzakirələrin, siyasi münəaqişlərin son nəticədə torpaq itkisinə getirdiyini əsas götürərək dövlətin bir adam tərəfindən idarə olunmasını dəha məqbul sayırdılar.

Bu cür adamlar hakimiyət bölgüsü deyilən institutisional idarəetməni qəbul etmirdilər, indi də etmirlər. Onlara görə, icraedici orqan da, qanunverici hakimiyət də, məhkəmə strukturları da - hamısı bir adama tabe olmalıdır. 1993-cü ildən bəri bizdə belədir. Dövlət tek əlla idarə olunur. Milli Məclisin deputatları da, Konstitusiya Məhkəməsinin və Ali Məhkəmənin üzvləri prezident sarayında seçilir və təyin edilir. Yəni heç bir hakimiyət bölgüsü yoxdur.

Bu, demokratik prinsiplərə ne qədər zidd olsa da, dövlətin idarə olunmasını asanlaşdırır. Məsələn, bu halda Milli Məclisde hökumətin fəaliyyətinə mane olacaq hər hansı bir müzakirə aparılmır, tələblər seslənmir. Adice parlament hökumətdən hesabat tələb edəndə də, hər şeyin üstündən sükütlə keçilir, uzağı bir-iki tənqidvari çıxışlar seslənir, işbitir. Prezident Administrasiyastından, yaxud nazirliklərdən parlamente göndərilməsə bütün layihələr istisnasa olaraq qəbul edilir, sadəcə, bəzən mətnə kosmetik və redakte xarakterli düzəlişlər olunur.

Milli Məclisin bu cür notariat kontoru rolu oynaması istənilən prezidentə sərfəlidir. Eləcə də məhkəmə hakimiyətinin sözəbaxan olması, müstəqil olmaması avtoritar idarəetmenin çörəyinə yaq sürtülməsi deməkdir.

Bu güne qədər Türkiyən baş naziri və prezidenti olmuş siyasetçilərin esas problemlərindən biri də öz siyasi rəqiblərini, onlara yerli-yersiz müqavimət göstərən siyasi qüvvələri dövlətin, qanunun gücü ilə sıxışdır, susdura, zərərsizləşdirə bilməməsiydi. Prokurorluq orqanları sifariş esasında kimise cinayət məsuliyətinə (və ya inzibati məsuliyyətə) cəlb etsələr də, müstəqil məhkəmə hakimiyəti dövlət ittihadnaməsini redd edə, adama bərət verə, azadlığı buraxıb illərdir.

Türkiyədən ölkəmizə tez-tez gələn siyasetçilər, rəsmi şəxslər Azərbaycan parlamentində hər hansı bir problemin olmadığını diqqət yetirir, bunun idarəetmə üsulundan qaynaqlanan "rahatlıq" olduğunu qardaş ölkənin təcrübəsində biliirlər. İndi onlar eyni "rahatlıq"ı öz ölkələrində bərəqərət etmək isteyirlər.

Bu sistem idarə edənlərə rahatlıq getirə bilər, ancaq xalq kütünləri sifarişlə hökm çıxaran məhkəmələrin ədalətsizliyi ilə üzləşəndə haradan haraya endiyinin fərqində olacaq. Parlamentdəki qalmaqallara öyrəşmiş, dövlətin bu cür, dərtişmalarla, dava-dalaşlara idarə olunmasına vərdiş etmiş Türkiyə ictimaiyyəti TBMM-dəki sükutu və bir partiyanın bitmək bilmeyən hakimiyətini görəndə parlamentli respublika dönəmi üçün xıffət yaşayacaq.

İndilidən Türkiyə addım-addım o günlərə gedir.

P.S. 10-15 il öncə "biz Türkiyə kimi olmasaq da, Türkiyə bizim kimi olacaq" deyə zarafat edənlər haqlı çıxır.

Türkiyə polisi, xüsusi xidmət orqanları İstanbul "Reina" gecə klubunda terror aktı töretniş Özəkistən əsilli Əbdülqadir Maşaripovun izine düşə bilmirlər. Ə.Maşaripov dekabrın 31-də klubda eли avtomatik daxil olub, 16-sı xarici olmaqla, 39 nəfərin ölümüne, 69 nəfərin yaralanmasına səbəb olub.

Bundan sonra o, mətbəxə keçərək paltalarını dəyişib və binanı rahatca tərk edə bilib. Olaydan sonra panik şəkildə gecə klubunu tərk edən ilk qrupa qoşulan terrorçu hadisədən dərhal sonra hadisə yerinə gələn xüsusi təyinatlı polislərə "mətbəxə girovlar var" deyərək ərazilən uzaqlaşıb.

Türkiyə mətbəti yazır ki, "Reina" terrorçusunu hadisə zamanı əlcəkdən istifadə etdiyi üçün barmaq izi buraxmayıb. Terrorçunun kimliyi hadisə yerdən çıxardığı papagində saç nümunələrindən təsbit edilib. Yeni il gecəsini qana boyayanın İŞİD-ci olduğu da üzə çıxb. "Xorasani" kod adlı terrorçu olaydan sonra samanlıqda yere düşmüş iynəye dönüb. Türkiye təhlükəsizlik orqanları günlərdə ki, onun izine düşə bilmir. Bəs səbəb nədir?

Sabiq xüsusi xidmət zabiti, politoloq Arzu Nağıyeva görə, səbəb bir neçədir: "Həmin terrorçunun hərəkətlərindən, soyuqqanlıqla günahsız insanları qətlə yetirməsi və sonradan atəşə tutduğu şəxslərə qoşulub binanı tərk etməsi xüsusi təlim gördüyündən xəber verir. Bu şəxs sərədan biri deyil, professionaldır. Onun terror aktını ə-

Istanbul terrorçusunun hədədə ələ keçməməsinin sebəbləri

Arzu Nağıyev: "İcraçının özünü aradan götürməklə təşkilatçılara doğru uzanan zənciri qırırlar"

cəklə işləməsi də buna sübutdur. Onu bu qanlı olayı töretniyə göndərməzdən illər əvvəldən hazırlayıblar, zombileşdiriblər. Öldürüyü günahsız insanların içinde özünü sərbəst aparması da bunu sübut edir".

A.Nağıyev deyir ki, "Reina"

terrorçusunun həbs olunması onun artıq həyatda olmasına ilə əlaqəli ola bilər: "Bəzi terrorçular var ki, onları illərlə hazırlayırlar, qarşılarda missiya qoyub qanlı akt töretniyə yollayırlar. Missiya baş tutdusa, hemin terrorçunun özü məhv

yata keçirəni həyatdan etmək, meyitini itirmək həquq-mühafizə orqanlarının təşkilatçılarına çıxışının qarşısını alırlar. İcraçının özünü aradan götürməklə təşkilatçılara doğru uzanan zənciri qırırlar. Bu olayın törediləməsində müxtəlif məqsədlər

da onun, təmsil etdiyi qrupun adamı, adamları var. Terrorçunun ərazilən sakitcə uzaqlaşma biləsi, İstanbul küçələrində yoxa çıxması təsadüfi sayılı bilmez. Buna görə də onun izine düşmək, addımlarını sonaca izlemek mümkün olmayıb".

A.Nağıyev "Reina" terrorçusu ile 2009-cu ildə Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasında baş verən qanlı teraktı töredən Fərda Qədirov arasında paralel də aparıb. Deyib ki, bu iki terror olayında motiv eyni deyil: "ADNA-dakı terrorun töredilməsində düşünmürəm ki, hansı terror təşkilatının rolü olub. Orada maraqlı xüsusi xidmət orqanlarının rolü var idi. "Reina" terrorunda icraçının İŞİD-ci olması məsələni kökündən dəyişir".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

ANS rəhbərliyi ilə bağlı müəmma-cinayət işi yoxdur, amma...

Qənirə Ataşova: "Ölkədən qaçmaq fikrim olsayıdı, ABŞ-dan qayıtmazdım"

Lisenziyası loqiv edilmiş ANS Müstəqil Yayım və Media Şirkətinin rəhbərliyinin barəsində Baş Prokurorluqda cinayət işi başlanmayıb.

"Report" xəber verir ki, bu barədə Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin rəhbəri Eldar Sultanov deyib.

Sultanov qeyd edib ki, şirkətin vəzifəli şəxsləri tərəfindən terrorçuluğun təbliğinə yönələn çağırışlar etmələri və digər faktlara bağlı Baş Prokurorluqda toplanmış materiallar Türkiyədə dövlət çevrilisini cəhdə ittiham olunan Fəthullah Gülenin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Respublikasında təhsil müəssisələrində və digər müxtəlif qurumlarda uzun müddət fəaliyyət göstərən "Hizmet hərəkatı"nın təessübkeşləri tərəfindən dini ayınların icrası adı altında vətəndaşların hüquqlarına qəsd, sosial və dini nifrət, düşmənciliyin salınmasına yönələn hərəkətlər edilməsi və digər faktlara dair Baş Prokurorluğun Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə istintaq idarəsində istintaq edilən cinayət işinə əlavə olunub.

Qeyd edək ki, bu barədə məlumatı vəkil Elçin Sadıqov sosial şəbəkədə yazib. Vəkil

bildirib ki, ANS-ə əməkdaşlıq etmiş jurnalist Qənirə Ataşova 27 oktyabr 2016-cı il tarixdə Bakı şəhərində İstanbul şəhərinə uğarken Dövlət Sərhəd Xidmətinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb və ona ölkədən çıxışına qadağa qoymulduğu bildirilərək geri qaytarılıb.

Araşdırma zamanı məlum olub ki, ANS Müstəqil Yayım və Media Şirkətinin vəzifəli şəxsləri tərəfindən terrorçuluğun təbliğinə yönələn çağırışlar etmələri və digər faktlara dair ibtidai istintaqı aparanın cinayət işi üzrə Qənirə Ataşovanın "Giriş-çıxış və qeydiyyat" İAMAS üzrə sərhəd keçməsinə məhdudiyyət qoyulub.

Qənirə Ataşova ölkədən çıxışına qoylan məhdudiyyətin götürülməsi ilə bağlı ölkə rəhbərliyinə müraciət edib. Eyni zamanda Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsi qarşısında Qənirə Ataşovanın ölkədən çıxışına qoylan məhdudiyyətin götürülməsi ilə bağlı vəsətət qaldırılıb və məhkəmə nəzarəti qaydasında məhkəməyə şikayət edilib" deyə, məlumatda bildirilib.

"Yeni Müsavat"a danışan Q.Ataşova bildirdi ki, hazırla-

məsələni hüquqi yolla aydınlaşdırmağa çalışır: "Hazırda vəkil bu məsələni hüquqi yolla araşdırır. Qadağadan sonra iki ay müddətində mən qanunun imkan verdiyi bütün prosedurları keçdim. Bu yolla heç bir cavab ala bilməyənən sonra məcbur olduq ki, hüquqi prosedurlara baş vurraq. Vəkilin eldə etdiyi bu sənəd ortadadır. İndi görürəm ki, baş prokurorun müavini Rüstəm Usubov, Respublika Prokurorluğunun mətbuat xidməti və ANS rəhbərliyi fərqli-fərqli fikirlər səslenəndir. Ortada qarşıq sitasiya var. Əger cinayət işi açılmayıbsa, nədən mənim vəkilime bu sənəd verilib? Buna kimse aydınlıq göttirməlidir. Belə çıxır ki, mənə verile sənəd saxtadır. Əger saxtadırsa, niyə insanın ta-

leyi ilə oynamaga qalxırlar? Bildirirler ki, ANS rəhbərliyinin ölkədə çıxışına qadağa yoxdur. Qadağa yoxdursa, o zaman heç bir vezifəsi olmayan mənim kimi adı bir jurnalistin aeroporda qarşılaşılığı o mənzərə ne idi? Buna bir nəfər aydınlıq göttirməlidir".

Qənirə Ataşova ABŞ-da siyasi siğinacaq almaq şansının olmasına reğmən ölkəsinə döndüyünü, dövlətinə, qanunlara inandığını, lakin baş verənlər dən məyus olduğunu qeyd etdi: "Mən adətən susmağa üstünlük vermişəm. Jurnalıst olsam da, bir çox məsələləri ictmileşdirəmən, sakit şəkildə hell etməyə çalışıbm. Ancaq görünür ki, susduqça, mənim haqqıma girirlər, mənim haqqımlı əlimdən alınır. Nədən bir vətəndaş olaraq mənim hüquqlarım tapdanılmalıdır? Mən jurnalıst olaraq bütün dünya jurnalıstlarının iştirak etdiyi mətbuat konfransında iştirak etmişəm. Dünyanın axtardığı adamın mətbuat konfransına girib ona lazımi suali yerində vermişəm. Neca ola bilər ki, buna görə mənim ölkədən çıxmamış yasaqlınsın? Əger mənim ölkədən qaçmaq fikrim olsayıdı, mən ABŞ-dan ölkəyə dönerdimmi? Mən müxtəlif istiqamətlərdən mesajlar gəldi ki, bu bir fürsətdir, ABŞ-dan siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Özünüz bilirsiniz, bəzi insanlar siyasi siğinacaq almaq üçün mitinglərdə şəkil çəkdirirlər, həmin fotonu ellərinə alıb Amerikaya, Avropaya gedirlər, siyasi siğinacaq istəyirlər. Ancaq mən bundan istifadə etmədim. Ona görə ki, mən özümə inandım, dövlətimə inandım, qanuna inandım. Mən qaçıb gizlənəcək adamlardan deyiləm. Mənim vicdanım var, mən vicdanım qarşısında hesabat verənde rahat olmalı-

ym ki, mən nə etdim. Mən bir jurnalıst olaraq mətbuat konfransında iştirak etmişəm və bunu mərkəzi ofisin razılığı əsasında eləmişəm. Bu gün də mətbuat konfransı olsayıdı, bu gün də mənə bele bir tapşırıq veriləsəydi, mən yenə də orada iştirak edərdim. Çünkü mən jurnalıstım. Cinayət işi varsa, niyə məni həbs eləmirlər? Həbs eləsinlər, mən də bilim ki, terrorçuluğun təbliği ilə məşğul olmuşam".

Jurnalıst onu da bildirdi ki, ölkədən çıxışının qadağan olunması səbəbindən xaricdən ona gelən iş təklifini da itirməli olub: "Mənim burada iş imkanları məhdud olduğundan Türkiyə rəsmiləri tərəfdən işə dəvet olundum. Əger mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türkiyə tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora fəaliyyəti ilə məşğul olmalı idim. Onlar istəyirdilər ki, mən orada Azərbaycan, Türkiyə və ABŞ arasında diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora fəaliyyəti ilə məşğul olmalı idim. Onlar istəyirdilər ki, mən orada Azərbaycan, Türkiyə və ABŞ arasında diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azərbaycana qayıtmaya. Əzizlər, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən işə mənim özümə inandım, qanuna inandım. Mən təhlükeli insan idimsə, nə üçün Türk tərəfi məni işə dəvet edirdi? Mən orada jurnalıstika və diaspora siyasi siğinacaq al və Azə

Bankların kredit probleminin həll ediləcəyi artıq mümkünsüz işə çevrilməkdədir. Birinci devalvasiyanın ikinci "ildö-nümü" yaxınlaşsa da, hələ də dollar kreditləri ilə bağlı problem həll olunmayıb. Üstəlik, problemin həlli istiqamətində hansıa normal addımın atıldığı da görünmür. Problemin həlli rəsmilərin müəyyən açıqlamalarından irəli getməyib. Neticədə ölkədə təkcə dollar kreditlərinin deyil, ümumilikdə kreditlərin geri qaytarılmasında ciddi problem yaranıb.

de etməyinə, borcluların kreditlərini ödəməsi onların zərərinədir: "Borclu vətəndaşlarımız tez-tez soruşur: "Dollar kreditim var. Bank dedi ki, köhnə məzənnə ilə ödə, mən də ödədim, amma indi məzənnə fərqiñi də tələb edir. Nə edim?" Həm manat, həm də dollar kreditlərinə dair başqa sual da verirlər: "Bir az gecikməmiş oldum, amma sonra bankla razılaşmış ödəməye davam etdim ve krediti bağladım. Lakin indi bank deyir ki, hələ xeyli borcum qalıb, çünki ödənişlərimin çox hissəsi cərimə kimi tutulub. Bu necə ola bilər?" Belə hallar ona görə baş-

herdən də gecikdirmə ilə birtəhər ödənişini davam etdirir. Düşnür ki, borcu azalır, lakin azalmır. Amma bunu gec başa düşür. Onda başa düşür ki, borcun tam ve ya xeyli hissəsinin ödənilidiyini zənn edir, bank isə ona: "Nə danişırsan, sənin bizi hələ filan qədər borcum qalıb", deyir".

Ekspert belə halda, vətəndaşın nə etməli olduğunu da aydınlıq getirir: "Kredit müqavilələrində borclunun ödənişindən ilk növbədə cərimənin tutulması haqqda müddəə qanunsuzdur. Belə ki, Mülki Məcellənin 440.2-ci maddəsinə esasən, eger tələblərin icra

hisə edə bilərsiz. Məsələn, fəiziñin qanuna zidd olaraq ilə bir dəfə deyil, ayda bir dəfə tutulmasını, ödənişlərinizdən ilk növbədə cərimənin tutulmasını və s. Digər tərəfdən isə Mülki Məcellənin 467-ci maddəsinə nəzərə alın: "Məhkəmə işin hallarını nəzərə alaraq tənasübə surətdə yüksək dəbbə pulunu azalda bilər. Tənasüb müyyənəşdirilərkən kreditlərin həm emlak mənafeləri, həm də bütün əsaslı mənafeləri nəzərə alınır. Dəbbə pulu ödənilidikdən sonra onun miqdarının azaldılması istisna edilir". Yəni məhkəmədə dəbbə pulunun azaldılmasını tə-

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Kim

ne deyir-desin, ana dilimizə münasibət millətə, Vətənə, dövlətə münasibətdir. Bu torpaqda doğulan, onun suyunu içib-cörəyini yeyən, havasını udan kəs eger illər üzünü öz dilində yox, ayrı dildə danışmağı özünə fəxr sayırsa, ana dilini öyrənməyi özünə ar bilirsə, bu - milletə və onun dəyərlərinə, yediyin qaba tüpürmək deməkdir.

Belə davranışa, təfəkkür tərzinə bəraət ola bilməz, zira, it də 1-2 ilə dil öyrənir. Öncə sən zəhmət çək öz dilini mükəmməl bil, ona hörmət bəslə, sonra neçə dil bilirsən, öz işindir. Çox dil bilmək qəbahət deyil. Əksinə, deyirlər, insan neçə dil bilirsə, bir o qədər sayda adamdır. Fəqət, əvvəlcə ana dili, dövlət dilidir.

Əfsus ki, dil problemi az qala, müstəqilliyimizle yaşiddır. İllərdir deyirik, yازىنq, ancaq xeyri azdır - hərgah, problemin olmaması üçün qanunverici baza çıxdan mövcuddur. Gel ki, SSRİ tərkibindəki kimi, eyni problem hələ bize diş ağardır, bəzi manqurt valideynlərin sayesində hətta nəsildən nəsle ötürülür. Qorxuluşu budur. Çünkü hansı dili doğma sayırsan, sən elə o millətin nümayəndəsən, o ölkənin potensial "5-ci kolonu"san!..

Son günlərdə iki ünlü şair-ziyalımız - Musa Yaqub və Sabir Rüstəmxanlı bu problemi təzədən gündəmə gətiriblər. Musa Yaqub konkret olaraq, dilimizin yad sözlərə korlanmasına, Bakının mərkəzində, "Torqovı"da Azərbaycan dilində əsər-əlamət olmadığına diqqət çəkib. Ana dilimizdən başqa az qala bütün dillərə - rus, ingilis dillərinə saygı göstərildiyini ürək ağrısı ilə qeyd edib.

Sabir bəy isə Bakı-Istanbul reysində üzləşdiyi əcaib bir mənzərəyə öz facebook səhifəsində reaksiya verib: "Təyyarədə bir ailə də vardi. Ata-ana, bir dəste uşaq, qohumlar və bir də qəfəsdə balaca it. Hamisi bərkədən, nümayişkarana şəkildə rusca danışır. Olsun! Hansı dildə danışmaq hər kesin öz işidir. Ancaq bu, Azərbaycan təyyarəsidir və hamı azərbaycanlıdır. Hansı dildə danışırsan danış, amma ətrafindakıları yox saymali deyilsən, bura sənin evin deyil, elə danışmaşın ki, qonşularının rahatlığı pozulmasın. Hiss olunur ki, bu adamlar belə şeyləri qanırmış ya da bu qanımlıqlarını gözə soxmaqdan zövq alırlar. Balaca it də böyük hikkəsi və sahiblərinin hayasılığından seçilmeyən bir çığır- bağırla qəfəsi yeyib-tökür, civiltili səsi ilə ətrafdakıların beynini deşir. Dışım bağırsaqını kəsir. Adamlar yerlərini tutanda ailənin üzvlərindən bir uşaq bir neçə dəqiqəliyinə yanında oturdu. "Azərbaycanlısan? Yəni, azərbaycanlı ailəsəsiniz", deye soruştum. Başı ilə təsdiqlədi. "O itinizle hansı dildə isteyirsiniz danışa bilərsiniz, bəs öz aranızda niyə ana dilində danışmırınız" soruştum. Uşaq qızardı və utana-utana "bilmirəm, evimizdə bize rusca öyrədirlər" dedi. Deməli, hər şey ata-anadan asılıdır. Ata-ana dilini öymətmir və sevdirmir, Vətənini sevdirmir, ətrafindakıları adam yerine qoymadan Vətənində yabançı dildə bağıra-bağıra danışmaq öyredir. Görəsən dünəninin hansı cahil xalqında bu xəstəlik var. Görəsən bu ləyaqətsizlik, satqılıq, dar düşüncə hardan qaynaqlanır?".

Məsələ de bunda - qaynaqdadır! Yəqin ki, ən əvvəl valideydən qaynaqlanır. Sonra da həmin valideynin valideyindən. Beləcə ırsı ötürülür...

Diqqət edin, Rusiyani ərazilərimizin işğalında ittihəm edirik, ancaq 25 ildir soyadlarımızdakı rus sonluqlarından da qurtulmaq istəmirik. Yaşlı nəsil heç. Müstəqillik dövründə dünyaya göz açan gənc nəslin soyadlarına baxın. Məktəblərde sinif jurnallarını açıb şagirdlərin familyalarına baxın. Yüzde 80% rus sonluqlu soyadlardır. Halbuki yeni doğululara milli soyad vermək heç bir problem kəsb ələmir. Yeter ki, valideynin istəyi, milli qıruru olsun.

Ancaq belə görünür, həmə məsələsini də dövlət artıq öz nəzarətine götürmeli, heç olmasa, təzə doğulanlarla bağlı məcburiyyət tətbiq ələməlidir. Axi biz kiminlə bir milət - iki dövlətik, Rusiya ilə yoxsa Türkiyə ilə?

Yaxud ordumuzda, hərbi hissələrimizdə, şəhidlər arasında birçə imkanlı ailənin uşaqlarına rast gəlməzsəniz. Çünkü Vətən onlar üçün, onların ailələri üçün yalnız kef çekmək, oynamak üçündür...

Əlbətə ki, her milletdə ballastlar, manqurtlar, alaq otları, parazitler olur. Təhlükəsi bu ballastların, alaq otları və parazitlərin bütün cəmiyyəti sara bilməsidir. Bax, buna yol vermək olmaz. Görünür, qanunlar kifayət deyil. Bu - təkcə dövlətin işi, vəzifesi də deyil. Gərekdir ki, ictimai nəzəret də güclü olsun, cəmiyyətin "sanitarları" olan ziyanlı kəsim, vətəndaş mövqeyi güclü olan hər kəs ayıq-sayıq olsun. Haray çəkən iki şairimiz kimi.

Azərbaycanın bank sektorunu çökənərək fəsində

Problemlə kreditlər və dollar oyunu ölkə iqtisadiyyatını da məhv edə bilər; ekspertlər həyəcan təbili çalışır...

Ekspert Əkrem Həsənov məsələ ilə bağlı musavat.com-a bildirib ki, artıq ölkənin ödəniş sistemini iflic olub, heç kim ödəniş etmir: "Hamı gözleyir ki, devalvasiya olacaq. Sahibkarlar da fealiyyətlə məşğul ola bilirlər. Ona görə ki, onlar öz mallarını ucuz manata satmaq istəmirlər. Qiyməti dollara bağlamaq isə qanunsuzdur. Buna görə belə iflic vəziyyət yaranıb. Növbəti kəskin devalvasiyalar isə ölkədə kütləvi qiymət artımına aparacaq. Çünkü biz ən sadə malları belə idxlə edirik, xaricdən dollarla alınır. Valyutamızın dəyərdən düşməsi mehz ona gətirecək ki, ölkədə bütün qiymətlər qalxacaq. Bu baxımdan, ürəkəcan bir vəziyyət deyil".

Ekspertin sözlərinə görə, ötən il ölkənin bank sistemi faktiki olaraq çöküb: "11 bank bağlanıb. Qalanlarının da vəziyyəti çox pisdir. Bu il azı 10 bank da bağlanacaq. Əmanətlərin banklardan çıxarılması prosesi güclənəcək. Faktiki olaraq pul kütlesi xeyli azalacaq. Bankların problemlə kreditləri, dollar kreditləri ilə bağlı məsələ dolların bahalaşması fonunda daha da gərginleşəcək. Bu il bank-borcu münasibətləri dəha da şiddetlənəcək. Əthalinin əlində əmlakının alınması artacaq. Hökumət isə mövcud qanunvericiliyi dəyişdirməyə hazırlaşır. İqtisadiyyatla bağlı "yol xəritələri"ndə bu göstərilib. Borcluların əlindən əmlakının alınması, icra proseslərinin, girovərlərin satılmasının tezleşdirilməsi kimi məsələlər var. Bunlar borc verən hüquqlarını müdafiə mexanizmi olacaq. Əger isə təhlükənin ödəmə qabiliyyəti yoxdursa, özünü müflis elan edə biləcəkmi? Yəni bununla bağlı bir çox suallar yaranır. Amma hələlik belə görünür ki, bu il bu problem dəha da ağırlaşacaq. Sahibkarların banklara borcları var. Sahibkarlara dair də belə tədbir görülməsə, onlara öz borclarını uyğun şərtlərlə qaytarmaq üçün şərait yaradılmışa, onlar borclarını qaytarmayıacaqlar. Bu da bütövlükde bank sistemine böyük zərər vuracaq".

Ekspert həmçinin qeyd edib ki, bankla yazılı razılıq əl-

verir ki, insanlarımız sadələvhəsinə bankların şifahi vədine inanır. Heç bankının sözüne inanmaq olar? Qətiyyən olmaz! Bankla hər hansı razılığa gəlmisinizsə, mütləq onun yaxılışlı şəkildə ifadə edilməsini tələb edin. Məsələn, götürək dollar kreditlərini. Bank güzəşte getmək istəmir. Amma bilir ki, sən bu desə, ödənişləri dayandırıbasırsın. Odur ki, yaxalan vəd verir ki, sən əvvəlki məzənnə ilə ödə, narahat olma. Siz də ödəyərsiz, amma bank ödənişini yeni məzənnə ilə uçota alır və nəticədə borcunuzaq. Nəinki azalır, bəlkə də artır, çünki bank gecikməni də qeydə alır və cəriməni də yükleyir. Sonra siz etiraz edəndə, bank deyir ki, aramızda elə razılıq olmayıb, canın çıxın, məzənnə ferqini də, cərimələri də ödə. Böyük ehtimalla, heç olmasa üzüne tüpürmek üçün sən vədi verməsi qaytaraq: ya işdən çıxıb, ya da başqa bölməyə keçirilib".

Ə.Həsənovun sözlərinə görə, ikinci məsələ de banklarınımızın məşhur firmanınlarından bidirir, bu da gecikdirilmiş borc üzrə ödənişdən ilk növbədə dəbbə pulunun, cərimənin, sonra faizlərin və yalnız yekun da əsas borcun tutulmasıdır: "Bu gedişlə de vətəndaş ömrünün axırına kimi banka borcu qalacaq. Lakin bunu əvvəldən bilmir. Çünkü əksər hallarda bank ödənişdən cərimənin tutulduğunu vətəndaşa heç deyir. Vətəndaş hərdən vaxtında heç deyir ki, bankla yazılı razılıq əl-

müddətləri eyni vaxtda çatarası, icrası borclu üçün daha ağır olan tələb birinci növbədə ödənilməlidir. Əlbətə ki, əsas borc borclu üçün daha ağır tələbdərdir, çünki üstüne faiz gəlir. Buna görə də cərimənin ilk növbədə tutulması qanunsuzdur. Gecikdirilmiş borcunuzaq ödəmək istədikdə, əmin olun ki, ödənişinizdən cərimə tutulmayıacaq. Buna görə bank təklif edin ki, ya kredit müqaviləsindən cərimə haqqda müddəən çıxartsın, ya da ödənişlərinizdən cərimənin tutulmayıacaq. Bərabər sənizdən qarşılaşma başa gələbilər. Əksər hallarda məhkəmələr bu tələbi təmin edir. Lakin dəbbə pulunu artıq ödəmisinizsə, məhkəmə əvvəlki ödənişlərinizi azalda bilməyəcək. Düzdür, ödənişlərinizdən ilk növbədə dəbbə pulunun tutulmasının qanunsuz olduğunu yene də sübut edə bilərsiz, amma hər halda, bu, daha çox səy və vaxt tələb edir. Onu da nəzərə alın ki, banklar indi problemlə kreditlərin içinde batır. Buna görə də kreditini az-çox ödəyən borclu öz iradəsini banka dikte edə bilər. Bankın onsuzaq yoxdur. Ya növbəti və ona baha başa gelən məhkəmə prosesinə başlamalı olacaq və az-çox hansıa ödənişdən məhrum olacaq, ya da heç olmasa müntəzəm olaraq hansıa ödənişini alacaq. Buna görə de haqqınızı tələb edin. Cərimələri silməyin, sizdən onları tutmadıqlarına əmin olmayınca, kreditləri ödəməyin".

Ekspertlər qeyd edir ki, bank sistemi faktiki olaraq çökmiş durumdadır. Heç bir bank dollar satmırsa, hətta bankın özünün verdiyi dollar hesab-kartında əməliyyat həyata keçirmək mümkün deyilsə, bu, bank sisteminin artıq məhv olduğunu göstəricisidir. Ekspertlər bildirir ki, hökumət təcili olaraq bank sistemində vəziyyəti tənzimləməlidir. Əksər təqdirde növbəti devalvasiya baş verəcək, iqtisadiyyat da çöke bilər.

□ RÖYA

Qara kəgiz

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Hüseyin Məmmədov adlı bir sosial şəbəkə dostumuz Kazbek dağına çıxmak üçün gedib Gürçüstan'a, orda hansısa ucqar dərədə kənd evinə qalmaq istəyiblər, evin yiyəsindən soruşular ki, sizdə odun sobası varmı. Ev yiyəsi deyib yoxdur. Bunlar "biz o zaman bu evdə qalası olmadıq" deyib sağıllaşmaq istərkən ev yiyəsi soruşturma odun sobası axı sizin nəyinizi lazımdır. (Doğrusu, bu yerinə qədər mənim ağlıma ancaq romantik mənzərələr gəlməmişdi. Fikirləşdim yəqin dostlarımız sobanın közündə kartof basdırmaq, üstündə cörək qızartmaq tipində qış mənzərələri qurmaq istəyiblər). Ancaq dostlarımızın dərdi lirika yox, elə sadəcə qızınmaq imiş. Bu məqsədlə sobanı soruştular. Ev yiyəsi gürçünü gülmək tutub, deyib rəhmətinin usağı, odun sobası nədir, ev qaz kombisi ilə qızır, gəlin rahatlıqla yaşayın.

Bax, həmin gürçünün dağ kəndindəki evinə kombi yandırmaq üçün qazı Azərbaycan verir. Azərbaycanın özündə isə neinki dağ kəndlərində, heç Bakının özündə camaat kombini işlədə bilmir. Qazın təzyiqinin aşağı olmasından şikayətləri enerjiye çevirmək olsa, bəlkə bütün Qafqazı isitməyimiz mümkündür.

Niye belədir? Bu dövlət bizim üçün, azərbaycanlılar üçün deyilmə? Dünən başqa bir fakt oxudum. Xırda detaldır, ancaq mənzərəni yetərcən dəqiq göstərir.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası faktiki tam olaraq dövlət büdcəsindən maliyyələşir, yəni xalqın pulu, vergiləri ilə çalışır. (Bu vəsait dünya standartından çox aşağıdır - hələ bunu qıraqa qoyaq. Hər halda, alımlar bu hallarından razıdır). AMEA-nın hansısa elmi kəşflərdən gələn pullar, iqtisadiyyatda tətbiqini tapmış ixtilalardan-zadən pul qazandığını eşitməmişik. Varsa da, dövlət büdcəsindən alınan vəsaitin yanında qəpik-quruşdur. Ancaq dünən baxıram ki, AMEA kitabxanasının xalqın istifadəsi üçün qiymətini illik 100 manat müəyyən ediblər. Kim AMEA işçisi deyilsə, o kitabxanaya girib nəyəse baxmağa illə 100 manat verməlidir. Keçən ilə qədər bu qiymət 5 manat imiş. 20 dəfə qiyməti qaldırıblar.

Mən hələ "orda nə araşdırmaq olar", "illik 100 manata dəyərmi" - bu tip sualları bir qıraqa qoyuram. Ancaq o kitabxana elə menim, sənin, bizim pulumuzla - dövlət büdcəsi hesabına açılıbsa, dövlətə məxsusdursa, mən bunun biliyiindən yaranınmağa niye bu qədər çox pul ödəməliyəm? Elə bil pul verib kitablar alırsan, sonra həmin kitablar axtarmaq üçün də pul verirsən. Bu nə əcaib durumdur? Sanki dədəsindən qalma kitabxanadır, hər kəs istədiyi qiyməti yapışdırır. Milletə, onun kasib və elm axtaran övladlarına şərait yaratmaq əvəzinə badalaq vurur, maneçilik töredirlər.

Hələ mən onu demirəm ki, indiye qədər AMEA kitabxanasının bir çox resursları (müəlliflik hüququnun müdafiə keçənlər, dövlətin puluya yazılın kitablar və sairə) internetdə, açıq, pulsuz istifadəyə qoyulması idi. Başqa dillərdə yuzlərlə belə resurs var, bizdə biri də yoxdur. Niye axı?

Yanvar ayının ilk ongönlüyü elektrikdən istifadəyə görə qəbzələri almış vətəndaşların şok keçirməsi ilə də yadda qaldı. "Bu qərar azsaylı adamlara toxunacaq, villa sahibləri çox pul ödəyəcək" tipli deməqoqiyaların yalan olması əyani göründü. Keçən il ikirəqməli ödəmə qəbzələri alan zəhmətkeşlərimiz indi üzrəqəmli qəbzələr almağa başlayıblar. Tarif Şurasının qiymət artımına qədər 70 manat ödəyən adam indi 180 manatlıq çəkələnən qalıb. "Bizim Cəbiş müəllim" filmində bir səhnə yadına düşür. Eynilə in-di işq qəbzələri alan zəhmətkeşlərimiz durumunu təsviridir. Orda poçtalon bir qadına cəbhədən ərinin ölüm xəbərini - "qara kağızı" getirir, qadın isə təkidlə bu kağızın ona yox, başqasına gəldiyini deyir, Cəbiş müəllimi də özü-nə şahid tutmağa çalışır: "Ay qardaş, sən də bax, vallah bu məktub mənə deyil!?" Qucağındakı uşaqqı da durumu dramatikləşdirmək üçün dayanmadan ağlayır. Poçtalon isə qara gün eynəyi ilə lap indikli cangüdənlərə bənzəyir.

İşq idarəsinin "qara kağızını" alan zəhmətkeşlərimiz indi qorxu içinde o biri "qara kağızları" - qazın, suyun, mənətin xəbərlərini gözləyirlər. Belə qaraxəbər hökumət zəhmətkeşlərimizin neyine lazımdır, məlum deyil. Bəlkə də ümid edirlər ki, "qara xəbər" kağızlarının axırında "Reyxstaqa bayraq sancılacaq".

"Rus NATO"su ətrafında düşmən israrının pərdəarxası

Ermənistən dekabrın 26-da sərhəddə diversiyani də edərək helak olan azərbaycanlı əsgərin cəsədini hələ də qaytarmayıb. Bununla beynəlxalq humanitar principle və öhdəliklərə növbəti dəfə tüpürən, meyitlə düşməncilik aparan, ümumiyyətlə, beynəlxalq normalara məhəl qoymayan işgalçi ölkə bir daha öz mahiyyətini ortaya qoymuş oldu. Əfsus ki, Minsk Qrupunun həmsədrleri də məsələyə laqeyd və susqun münasibət göstərməkdədir.

Azərbaycan məhz belə bir əlaqəsiz düşmən və qərəzi vasitəcılərlə üz-üzədir. Əslində təəccübü də deyil. Çünkü Ermənistanda 20 ildir hakimiyətdə terrorçu-quldur ünsürlər, Xocalı hərbi caniləridir. Onlardan insana, cəsədə başqa münasibət gözləmək yanlış olardı. Necə ki, eyni rəzaleti vaxtile Milli Qəhrəman Mübariz İbrahimova qarşı eləmişdilər. Demək, düşmən tərəf son incidentdə görə də qəzəbli və məyusdur. Odur ki, heç olmasa, bu yolla öz hərbi uğursuluğunu kompensasiya eləmek, eyni zamanda ictimai rəyi sakitləşdirməyə çalışır.

Bunlar öz yerində, insidentə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT - ona "Rus NATO"su da deyilir) birinci və hələ ki sonuncu baş katibi Nikolay Bordyujanın məlum reaksiyası da maraqlı oldu. Bordyuja ad çəkməsə də, dolayısıyla və haqsız şəkildə Azərbaycanı qızınlı, üstəlik, "Dağlıq Qarabağ Respublikası" ifadəsini işlətdi. Ancaq daha maraqlısı odur ki, cəmi bir gün sonra qurumun həm mətbuat xidməti, həm də Rusiya XİN-i onu təkzib elədi, daha bir gün sonra isə Bordyuja vəzifəsindən getdi. Onu indi müavini əvez edir.

Bələliklə, ermənilərin sevinci uzun çəkmədi və pərt oldular. Bunu özləri də etiraf edirlər. Məsələn, erməni analistik Akop Badalyan bu xüsusi yazır: "Eyforiya həqiqətən çox sürmədi. İki gün sonra belə bir informasiya yayıldı ki, KTMT baş katibi postunda Nikolay Bordyujan müavini Valeri Semerikov əvez edəcək. "DQR" ifadəsi ilə bağlı isə Rusiya XİN bəyanatla çıxış elədi və bildirdi ki, Dağlıq Qarabağ probleminə dair KTMT üzvü olan dövlətlərin mövqeyi qurumun oktyabr 2016-ci il İrəvan bəyanatda əksini təpib. Həmin bəyanatda isə təbii ki, "Dağlıq Qarabağ Respublikası" ifadəsi yoxdur. Rusyanın reaksiyası təəccüb doğurmadi - nəzərəalsa ki, KTMT-nin üzv ölkələri hərbi-siyasi planda qurumun üzvü olmayan Azərbaycana daha çox bağlıdır,

İrəvan'dan Kremlinə qarşı de-mars

İşgalçının anti-Azərbaycan planı fışkırdı

Ermənistən nümayəndəsinin quruma baş katib gətirilməsi gündəmdən çıxır; Azərbaycan əsgərinin cəsədi ilə prinsip aparan marionet ölkə adekvat münasibətlə üz-üzə; erməni analistik: "Eyforiya dövrü bitdi..."

neinki Ermənistana. Beləcə, sferası da faktiki, Moskvanın nəzarətindədirse?

Əlbəttə ki, ilk növbədə özüntübülli və Azərbaycana qarşı əlavə təsir rıçaqı əldə elemek üçün. Məsələ onda ki, baş katib qurumun toplantılıarı arası dövrə onun mövqeyini ifadə edən əsas və mühüm figurdur və nə qədər deyilsə də ki, burada qərarlar kollegial qəbul edilir, baş katibin əlahiddə fikir bildirmək hüququ da var. Necə ki, bu hüquqdan istifade edən N.Bordyujan getagətde Azərbaycana pislik elədi - hərçənd iki gün sonra vəzifəsini də itirdi. Yəni baş katib erməni olsa belə, ağızına gələni danışa bilməz. Əgər Bordyujaya yerini göstərirsə, erməniyə də göstərilər. Hərçənd fürsət tapıb suyu bulanlıra bilər.

Baş katibliyin İrəvan üçün ne dərəcədə önemli olduğunu isə Ermənistən xarici işlər nazirinin müavini Şavarş Koçəryanın açıqlamasından aqıq gərmək olardı. Hələ noyabr ayında o etiraf eləmişdi ki, "baş katibliyə Ermənistən nümayəndəsinin təsdiqi məsələsində konsensus yoxdur, ancaq Ermənistən qurumun dekabr Sankt-Peterburq sammitində öz naməzindən israr edəcək". Yeni faktiki, Kremlə qarşı demərə məsələsi.

Ehtimal ki, Kreml həm də bu kimi incidentlərin daha çox ola biləcəyi və Bakı ilə əlavə baş ağrısı yaşanmaması nəmən, üstəlik, Qazaxistan, Qırğızistan və Belarusun mövqeyini bildiyi üçün erməni generalın "Rus NATO-su"na baş katib getirilməsini istəmir. Bu, həmçinin Qarabağ danışqlarında Rusyanın onsuza da şübhə altında olan neytral vasitəciliyinə əlavə zərbə olardı.

Bununla bağlı erməni şərhçi Akopyan daha sonra yazır: "Bordyujanı müavinin əvezleməsindən əydi, əgər onsuza da işgalçı ölkənin təkcə hərbi infrastrukturunu, hava məkanı deyil, iqtisadi

şəhər yayıldı ki, yanvarın 1-dən Bordyujanı onu müavini əvez edəcək, herçənd onun səlahiyyətlərinin 2017-ci il aprelin 1-dək uzada da bilərdilər. Ayı sözə, tamamilə mümkün ki, onun kənarlaşdırılması na "Dağlıq Qarabağ Respublikası" ifadəsini işlətməsi səbəb ola bilərdi. Bələliklə, konkret halda Bordyujan da Ermənistən kimi qurbanı. Növbəti dəfə aydın olur ki, KTMT-nin Ermənistən təhlükəsizliyinə heç bir dəxli yoxdur".

Əslində də belədir. Rusiya baş katiblik məsələsinə həssas yanaşmaqla, onu erməniyə həvalə etməməklə faktiki surətdə Azərbaycanla münasibətlərə verdii önemi nümayiş etdirir və bu - doğrudur. Odur ki, aprelə yeni baş katib qismində ermənin deyil, məhz ele Semerikovun təsdiqlənəcəyini proqnoz eləmək olar. Bununla Ermənistən postsovet məkanında ciddi söz sahibi və etibarlı tərəfdəş olmadığı bir daha ortaya qoyulmuş olacaq.

Azərbaycan əsgərinin cəsədi ilə prinsip aparan bir marionet ölkəye ayrı münasibət mümkün də deyil - o ki ola, onun nümayəndəsinə KTMT baş katibliyi həvalə edile. Bunu bədələnin nə ola biləcəyi kim bilməsə də, Bakı və Ankara ilə münasibətlərə strateji dəyər veren Moskva, hər halda, çox yaxşı bilir.

□ Siyaset şöbəsi

Bir neçə il öncəyə-dək Azərbaycan si-yasetine mühüm ciddi təsiri olan Qərb faktoru son zamanlar demək olar ki, aradan qalxmış, təsirini itirmiş kimi görüñür. Müxalifət partiyaları, cəmiyyət 1990-ci illərin sonlarından başlayaraq, 2000-ci illərin axırında Qərbdən gələn hər bir bəyanata, açıqlamaya, səfərlərə həssaslıqla yanaşdı. Demokratiyaya dəstək məsələsində Qərb böyük ümidi var idi. Əsasən ABŞ-dan Azərbaycanda demokratiya ilə bağlı verilən ən adı bir bəyanata Azərbaycanın demokratik qüvvələri ümid işığı olaraq yanaşdı.

Amerikada keçirilən prezident seçkiləri də böyük həvəsə izləndirdi. Okeanın o tayında fövgəldövlətdə hansı siyasi qüvvənin hakimiyyətə gələcəyi, kimin prezident seçiləcəyinə Azərbaycan müxalifəti o dərəcədə həssaslıqla yanaşdı ki, sanki Azərbaycanın taleyi hell edildi. Bu diqqət ondan qaynaqlanırdı ki, müxalif, nəhayət, ABŞ-in, Qərbin Azərbaycanda demokratik proseslərə real ciddi dəstək verəcəyini gözləyirdi, buna ümidi edirdi. Son illərdə müxalifətin okeanın o tayına ümidi lər sənki yox olub. Belə təəssürat var ki, müxalifətə və cəmiyyətdə artıq Qərb faktoruna inam, maraq qalmayıb.

Bu mövzuda söhbət etdiyimiz ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu bildirdi ki, bir vaxtlar Qərb özü Azərbaycan cəmiyyəti, xüsusi müxalifəti ilə ciddi şəkildə maraqlanırdı, buna adekvat olaraq da cəmiyyət, müxalifət Qərblə maraqlanırdı. Son illərdə isə bu yoxdur: "İkinci, son illərdə Qərbin başı özünün problemlərinə qarışır. Avropa Birliyindən Böyük Britaniya çıxı, Avropada ciddi siyasi, iqtisadi, mənəvi böhran var. Bunlar özü də artıq Qərbin əvvəlki funksiyasını-dünyada demokratiyanın avanqardı olmaq funksiyasını daşımasına imkan vermir. Yeni Qərb artıq demokratik dəyərlərə ikinci dərəcəli

Qərb faktoru Azərbaycan siyasetindən çökilir

"Qərb və ABŞ-in bundan əvvəlki illərdə əldə etdiyi geopolitik üstünlükler demək olar ki, əldən verilib"

məsələ kimi baxır. Əvvəller ABŞ ikinci dərəcəli məsələ kimi baxırdı, indi Avropa da ikinci dərəcəli məsələ kimi baxır.

ABŞ, Qərb Türkiyəyə nə dərəcədə üz çevirirse, bir o qədər də Azərbaycan cəmiyyəti Qərbi, ABŞ-a üz çevirir. Türkiyə ilə Azərbaycan bir millət - iki dövlətdir. Dövlətimizin birincə, millətimizin bir hissəsinə Qərb düşməncilik edir, digər bir hissəsi kimi biz buna seyrək qala, Qərbi maraq göstərə, inam bəsləye bilərik.

Qərb heç Azərbaycan iqtidarı da əvvəlki kimi maraq göstərmir, Azərbaycan iqtidarı da Qərb faktoruna əvvəlki kimi maraq göstərmir. 2011-ci ilde Qərbin Azərbaycandakı maraqları neft amilinə görə pik həddəydi. Neft hasilatı azalmağa başlayandan sonra Qərb Azərbaycan iqtidarı ilə az maraqlanmağa başladı. Sonra İranla Qərbin münasibətləri normallaşdırıcı və geopolitik olaraq da Azərbaycanın əhəmiyyəti azaldı. Qərbin diqqəti azaldıqca, ha-

kimiyyətin də Qərb amilinə əhəmiyyətini vermesi azaldı.

Son zamanlar Rusiyanın Suriyada üstünlük əldə etməsi həm də Qafqazda üstünlük əldə etməsinə dolayısı yolla gətirib çıxarı. Bu amil də Qərb faktorunu bölgədə əldə etdi.

Yəni Qərb faktorunun Azərbaycan siyasetindən ələziməsinin bir çox səbəbləri var".

ADP sədri vurğuladı ki, Qərb və ABŞ-in bundan əvvəlki illərdə əldə etdiyi geopolitik üstünlükler demək olar ki, əldən verilib. Ona görə də müxalifət başa düşür ki, boşuna ümidi etməyə dəyməz, Qərb, beynəlxalq birlik qeyd olunan həmin ciddi problemlər, təhlükələr aradan qalxana qədər heç bir ölkədə demokratiyaya açıq və səmimi şəkildə dəstək verməyəcək, vermək imkənində deyil: "Məsələnin ikinci tərifinə gəldikdə, bizim uzun illər aparduğumuz siyaset yalnız Qərbi mövqeyi ilə, ümidiımız yalnız Qərbi bağlamaqla bağlı deyildi. Bir tərəfdən, ölkədə müxali-

fət güclü idi, xalq xeyli dərəcədə təşkilatlanmışdı, digər tərəfdən, Qərbin özü də demokratiyaya bu və ya başqa şəkildə dəstək verməyə cəhd edirdi. Bu faktorların hamısı bir yerde olanda belə təəssürat yaranırdı ki, müxalifətin yegane ümidi yeri Qərbdır. Bizim Qərbin bəyanatlarına, addımlarına illər önce olduğu kimi, ciddi reaksiya verməməyimiz əlimizi Qərbdən üzüməkən bağlı deyil. Səbəb odur ki, artıq müxalifət kifayət qədər zeif düşüb, elə Qərbin də dəyişisi ilə iştirakı ile müxalifət ölkədə sixşidiriləb siyasi səhnədən az qala çıxarılib".

S. Cəlaloğlu dedi ki, müxalifət qüvvələr nisbatını ölçüb-bircə, geopolitik vəziyyətə, beynəlxalq konjunkturya baxır: "Görürük ki, boşuna ümidişməyə dəyməz, Qərb hətta istəsə belə Azərbaycanda demokratiya qurulsun, indiki şərtlər daxilində ölkədə demokratikləşmə həyata keçirmək mümkün deyil. Əger Azərbaycan müxalifəti əvvəlki gücünə qayıtmasa, itirdiyi mövqeləri yenidən berpa eləməse, indiki şərtlər alında Qərb də, hətta İlham Əliyev də istəsə, Azərbaycanda demokratiya olmayıacaq. Demokratianı qurmaq üçün subyek olmalıdır. Subyekt sıradan çıxarılsa, proses radikal dini müxalifətlə aparılacaq? Ən qəribəsi budur ki, Qərb demokratik müxalifətin güclənməsi üçün hełə heç bir ciddi addım atdır. Neticədə Qərb faktor Azərbaycan siyasetində aradan qalxır".

□ Elibar SEYİDAĞA

mun üzvlərinin sayı 42-yə çatıb. Əlbəttə, İslam Hərbi Alyansının NATO-ya bənzəməsinə çox var. Birincisi, İslam ölkələri NATO ölkələri qədər həmrəy deyillər, ikincisi də yeni qurumu Şimali Atlantika Blokuna چېرىمək üçün ümumi paytaxt, siyasi və hərbi qərargah və burları maliyyələşdirəcək mənbələr tapılmalıdır. Buna baxmayaraq, islam aləminin tərkib hissəsi olan Azərbaycan yeni qurumun formallaşması mərhəlesində yer almmalıdır. Yeni qurumda üzvlük Dağılıq Qarabağ münaqışının həlli perspektivi baxımdan da bize xeyrliidir. Necə ki, sözə də olsa İslam Konfransı Təşkilatı Azərbaycanın ərazi bütövülüyünü dəstəkləyir və Ermənistanı işgalçı adlandırır, yeni qurum da eyni prinsipdən çıxış edəcək".

Eksper特lər hesab edir ki, Azərbaycan NATO-ya integrasiya olmaq istiqamətindən daha ciddi addımlar atmalıdır. Azərbaycanın təhlükəsizlik maraqlarına mehz Avroatlantik məkana üzv olması daha çox cavab verir.

"Atlas" Araşdırıcı Mərcəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu Azərbaycanın İslam Hərbi Alyansına daxil olmaq barədə qərarının müsbət addım olduğunu bildirib: "Doğrudur, bu hərbi alyansın məram və məqsədləri həla ki bəlli deyil, ancaq artıq quru-

Ekspertin fikrincə, üstəlik, İslam Hərbi Alyansında NATO-daki 5-ci maddəyə (qurumun hər hansı üzvünə edilən hücum bütün üzvlərə edilən hücumla berabərdir və həmin dövlətə dəstək verilməlidir) bənzər maddə qəbul olunarsa, bunulla Azərbaycan işğala qarşı güclü alet qazanmış olacaq.

□ E.SEYİDAĞA

Azərbaycanın İslam Hərbi Alyansına üzv olması xəbəri yayıldı və...

XİN: "Azərbaycanın xarici siyasetinin gündəliyində hələlik belə bir məsələ yoxdur"

na qoşulması barede məlumatlara münsəbət bildirib.

Musavat.com xəber verir ki, XİN-in mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev "Azərbaycanın xarici siyasetinin gündəliyində hələlik belə bir məsələ yoxdur" - deyə qeyd edib.

"Islam Əməkdaşlıq Təşkilati çərçivəsində sözügedən

musələ ilə əlaqədar vaxtile müxtəlif fikirlər səsləndirilib. Hər hansı teklif irəli sürüldüyü halda, Azərbaycan tərəfindən müfəssəl şəkildə təhlil olunur", - deyə XİN rəsmisi bildirib. Ümumiyyətə, Azərbaycanın İslam Hərbi Alyansına qoşulmasına birmənalı münsəbət yoxdur.

Bəzi ekspertlər hesab edir ki, Azərbaycan NATO-ya integrasiya olmaq istiqamətindən daha ciddi addımlar atmalıdır. Azərbaycanın təhlükəsizlik maraqlarına mehz Avroatlantik məkana üzv olması daha çox cavab verir.

"Atlas" Araşdırıcı Mərcəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu Azərbaycanın İslam Hərbi Alyansına daxil olmaq barədə qərarının müsbət addım olduğunu bildirib: "Doğrudur, bu hərbi alyansın məram və məqsədləri həla ki bəlli deyil, ancaq artıq quru-

Mühəribənin də öz qanunları olur axı...

Hüseyinbala SELIMOV

B u yeni ilin neçə keçdiyi hətta hiss etmədi. Bir tərəfdən təzə ildən başlayaraq hökumətin daha sərt maliyyə tədbirləri keçirəcəyi haqqında deyilənlər, o biri tərəfdən şəhid əsgərimizin cəsədini ermənilərin təhvili vermək istəməməsi üroklarımızda bayram ovqatını xeyli bir dərəcədə azaltdı, bayramı ağır hissələr yola verdik.

Mühəribə dinc qanunları bitdiyi məqam deməkdir. Bütün bunun da fərqindəyik. Amma mühəribənin də yazılmış və yazılımamış qanunları var. Ən böyük qanun isə insanlıq qanunudur. Hətta mühəribə zamanı da unutmaq lazımdır ki, biz insanıq.

Bildiyimə görə, mühəribə qanunları ilk dəfə total şəkildə faşizmle savaş zamanı pozulmuşdu. Buna qədər isə düşmənin əsgər və yaxud zabitləri də şərəflə dəfn olundular. Hətta faşizmle mühəribə zamanı da xüsusi dəfn hissələri vardı və heç kim onları işinə mane olmurdu.

Bunları niyə deyirəm? İndi onlarla beynəlxalq sənədlər var ki, mühəribələr zamanı əsgərlərin və zabitlərin meyitlərə davranış qayda və qanunlarını, mülki əhaliyə, jurnalistlərə münasibəti tənzimləyir.

Amma bir daha deyirəm ki, bütün hallarda en böyük qanun insanlıq qanunudur ki, ermənilər bu qanundan da xəbərsiz olduqlarını dəfələrlə nümayiş etdiriblər. Əslinde bu, onların həm də psixoloji mühəribəsidir. Cəsədləri verməmək, onları təhqir etməkənə Azərbaycan əsgərində və xalqında qorxu yaratmağa çalışırlar...

Amma bacaracaqlarımı? Əlbəttə ki, yox. Bizim daha geriye yolumuz yoxdur. Bundan sonra Azərbaycan əsgəri də, xalqı da bir istiqamət və bir yol bilir - irəli...

O ki qaldı ermənilərin yeni il ərefəsindəki dəha bir təxribatına, görünür, bununla KTMT-nin diqqətini çekmək istədi. İl əlin sonunda bu quruma sədrliyi əle almağa çalışıdlar. Amma bacarmadılar. Sehv etmirməsə, məsələ aprele qədər təxire salındı. Əslinde Rusiya bu posta Ermenistan temsilçisinin teyin olunmasını heç nəzərdə də tutmamalıdır.

Biz də başa düşürük ki, bu, formal nizamnamə məsəlesi-dir. Amma Rusiya və eləcə də bu qurumdaqı ölkələr üçün nə dəha vacibdir: formal nizamnamə tələbləri, yoxsa Azərbaycan...

KTMT-nin vəzifəsindən gedən katibi ermənilərə kifayət qədər yanında və bu da mediada kifayət qədər əksini tapdı. Ələ böyük ehtimalla ermənilərin əsas məqsədi də bu idi. Amma adam bir suali ciyabi şəkildə olsa da, onlara verməkdən özünü saxlaya bilmir: nə qazandınız?

Təbii ki, heç nə qazanmadılar ve bundan sonra da qazanmayaçaqlar. Bir daha deyirik ki, azərbaycanlıların daha geriye yolu yoxdur.

Sözsüz ki, bu ildən də müəyyən gözləntilər var. Türkiye-Rusya münasibələrindəki on ince çalarları bele tutmağa çalışıq. Hətta iş o yərə çatıb ki, D.Trampın BMT ilə bağlı tenqidi fikirlərini də izləməyə cəhd edirik. Size deyim ki, bu adamın çıxışlarında müəyyən məntiq var. Məsələn, BMT-ni səmərəsiz quruma çevrilək dəsuslər. Məger haqlı deyilmə? Digər dövlətlər də, ələ biz özümüz də imkan düşəndə bunları dilek tətqiqməyə çalışırıqmi?

İndi çox şey bir məsələdən asılıdır. Növbəti il dünyada barış və müəyyənlik ili olacaq, yoxsa qarşidurma və ya xaos? Mənə elə gelir ki, barışın və müəyyənlilikin ehtimalı dəha çoxdur. Amma məsələ tək Trampdan da asılı deyil. Ruslar da geri çəkilməlidirlər. Lap tutaq ki, ABŞ Krim məsələsində barışdı. Bəs Şərqi Ukrayna? Bəs post-sovet məkanındaki digər münaqış və mühəribələr?

Biz bütün bu sualların cavabını gözləyirik. Ümid edirik, dünyada məntiq üstünə gələcək, o, "maraqlar balansı" üzərində deyil, haqq və bir də ədalət üstündə qurulacaq.

Konkret Azərbaycan - Ermenistan münaqışesine gəldikdə isə, onu həll etmək bəlkə də birçə həftənin işidir. Amma birçə həftəlik işin mandatını almaq lazımdır.

Hər şey də Rusiyadan asıldır. V.Putin isə bu günə qədər çox şirin sözler desə də, hələki konkret iş görmək istəmir. Bu adam Suriyada "qanuni və legitim hakimiyət" kimi guya B.Əsədin haqqını tanır. Amma on illərdir ki, Azərbaycan xalqının və dövlətinin qanuni haqlarını tanımaq istəmir ki, istəmir! Özü də "Azərbaycanın dostu" adlanır.

Türkiyədən də umacaqlarımız olduqca böyükdür. Rusiya ilə münasibələrin normallaşmasını biz də təqdir edirik. Amma bu dostluğun bir Azərbaycan qatı da olmalıdır və Türkiye-Dağılıq Qarabağ probleminə daha çox varmalıdır.

Türkiyə parlamenti konstitusiya dəyişikliyini müzakirəyə çıxarır

2 həftə ərzində millət vəkilləri 18 maddəni bir-bir və paket şəkildə müzakirəyə çıxararaq qəbul etməlidirlər

Türkiyədə konstitusiya dəyişikliyi paketi parlamentin müzakirəsinə çıxarılır. Prezident üslub-idarəsinə keçidi nəzərdə tutan dəyişiklik layihəsi iki mərhələdən keçəcək. Türkiyə mediasının məlumatına görə, birinci mərhələdə ümumi dəyişiklik təklifi müzakirəyə çıxarılaçaq. Bütün partiyalar bir-bir söz alacaq, da-ha sonra isə təklif olunan dəyişiklik maddələri müzakirəyə çıxarılaçaq. Hər bir maddə ayrılıqda müzakirə olunub səs qoyulacaq.

Dəyişikliklərin keçməsi üçün parlamentdə üstün çoxluğun, yəni 330 millət vəkilinin səsini alması lazım gələcək. Bütün maddələr səs qoyulduğundan sonra qəbul olunan yenən mətnin səsverməsi keçiriləcək. İkinci mərhələdə isə deputatlar təklif olunan maddələrə düzəlişləri müzakirə edəcək. Hər hansı düzəliş təklifi olunmayan maddələr isə birbaşa səsverməyə çıxarılaçaq. Hər bir maddə üçün ayrılıqda səsvermə keçiriləcək. Eyni zamanda ikinci turda 330 səs almayan maddənin referenduma salınması mümkün olmayacağı.

18 maddədən ibarət konstitusiya dəyişikliyi paketində əsas maddə təbii ki, "güclü prezident" sistemidir. Yeni dəyişikliyə əsasən baş nazir postu ləğv olunur, icra hakimiyyətinin başçısı prezident olur. Prezident partiya sədri ola bilər, eyni zamanda parlamenti buraxmaq salahiyətləri əldə edə bilir. Ancaq bu zaman yeni prezident seçimləri de keçiriləcək. Müzakirələrin aparılması üçün son tarix yanvarın 23-dür.

Qeyd edək ki, konstitusiya dəyişikliklərinin qəbul olunması üçün 330 deputatin səsi lazımdır. Hazırda AKP-nin 316 səsi var və dəyişikliklərin Məclisdən keçməsi üçün daha 14 millət vəkili səsinə ehtiyac var. Bundan başqa, parlamentin spikeri İsmayıllı Kahramanın xəstəxanaya yerləşdirilməsi və onu başqa bir AKP-dən olan sədr müavininin əvəzleməsi hakim partiyasının daha bir səs itirməsi anlamına gəlir ki, nəticədə 14 deyil, 15 səs ehtiyac yaranmış olur.

CHP, HDP ile vəziyyət belli olduğu üçün indi nəzərlər MHP-dədir. Məlum olduğu kimi, MHP sədri Dövlət Baxçalı bəyan edib ki, konstitusiya dəyişikliklərini dəstəkləyir. Ancaq bu məsələdə MHP daxilində dərin fikir ayrılığı var. Hətta partiyanın sədr müavini, Ülküçülərin lideri, millet vekili Atilla Kaya vəzifəsindən istefə verib. İndi bir çoxları səs edirlər ki, MHP-dən lazım olan 15 səs AKP-ye və ya belə desək, konstitusiya dəyişikliyinə veriləcəkmi? Maraqlıdır ki, sonuncu dəfə partiyasının parlament qrupu toplantısında çıxış edən MHP sədri Baxçalı AKP-ye partiyasının deyil, yalnız özünün səs verəcəyini deyib. Əger parlamentdən keçərsə, çoxlarına görə referendumda xalqın böyük əksəriyyəti dəyişiklikləri dəstəkləyəcək. Bunun əsas səbəbi isə prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğandır. Çünkü Ərdoğan Türkiyə siyasetində meydanların bir nömrəli qalıbidir. Hətta kütükləvi mitinqlər olmasa belə, prezidentin açılışlar etdiyi çıxışlarla ictimai rəyi referenduma dəstəyə yönəldəcəyi güman olunur.

Bələliklə, qarşıda 2 həftə gərgin müzakirələr və mübahisələr dönəmi başlayır. Yəqin ki, müxalifət hər maddə ilə bağlı hakimiyyətə mübarizə aparacaq, hətta deputatlar arasında əlbəyaxa davaların olması mümkündür. Böyük ehtimalla konstitusiya dəyişikliyi parlamentdən keçəcək. Referendum haqqında isə prezident Ərdoğanın AKP rəhbərliyinə "siz parlamentdən keçirin, meydanda xalqın dəstəyini mənalaram" dediyi bildirilir.

□ KƏNAN

Amerikanın yeni prezidenti Donald Trampın qəlibi gəlməsində Rusiyanın rolunun olmasına ilə bağlı iddiyalar gündəmən düşmür. Seçkilerin üstündən iki ay ötüb, artıq Ağ Evin yeni sahibinin inauqurasiya mərasimi yaxınlaşır, lakin onun qalibiyyətində Kreml izini axtaranların sayı durmadan artır.

Görünən odur ki, Trampın prezidentlik müddətinin sonuna qədər bu iddiyalar daim səslənəcək. Təsadüfi deyil ki, rəsmi Vaşingtonun Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsi, Federal Tədqiqatlar Bürosu və ABŞ Milli Tehlükəsizlik Agentliyinin məruzəsi yayılıb və orada bildirilir ki, rəsmi Moskva ABŞ-da keçirilmiş seçimlərdə Demokrat Partiyasının namizədi Hillary Klintonu mane olmağa çalışıb. Amerikanın üç əsas qurumunun belə bir məruzə ilə çıxış etməsi çox ciddi mətbəblərdən xəbər verir.

Politoloq Şahin Cəfərli öz **facebook** səhifəsində bu məsələ ilə bağlı geniş şəhər yazıraq, Trampın Rusiyanın Amerikaya kibərhcümən təşkil etdiyini etiraf etdiyini qeyd edib: "ABŞ dövlət strukturları (istəyən bunu "dərin dövlət" kimi də qəbul edə bilər) yaxşı işlədilər. Trampın "obrabotka"sı və taxt-taca hazırlanması prosesi başa çatmaq üzərdir. Rusiyanın kibərhcümələri ilə bağlı mövzuya dünənə qədər qeyri-ciddi yanaşan, kəşfiyyatın işindən şübhələrini dile gətirən Tramp kəşfiyyat strukturları rəhbərərinin ona verdiyi briñinqdən sonra fikrini dəyişərək "əla görüş idi, çoxlu məxfi məlumatlar aldim, bu adamlar mənim çox xoşuma geldi" deyib və Rusiyanın ABŞ-a qarşı kibərhcümə həyata keçirdiyini etiraf edib. Əlbəttə ki, bunun seçimlərinin neticələrinə hər hansı təsiri olmadığı xüsusi qeyd edərək, demokratları günahlandırmıqla...

Beləliklə, Tramp hələ prezident kreslosuna oturmamış öz ajandasındaki Rusiya ilə bağlı bölmələrə ən azı sənəd işarəsi qoymağə məcbur olub. Artıq Obamanın tətbiq etdiyi sanksiyaların ləğvi siyasi baxımdan xeyli çətinləşib, hətta yeni sanksiyaların tətbiqi qələmətə halə gelib. İndi Konqresde Moskva əleyhinə "soyuq mühərbi" dövründən heç də zəif olmayan aqressiv atmosfer hökm sürür. Senat və Nümayəndələr Palatasında Rusiyaya qarşı yeni və dəha sərt sanksiyaların tətbiqinə hazırlıq başlayıb. Bu məsələdə hər iki partiya arasında həmşərlik var, hətta respublikaçıların nüfuzlu sənədləri bu işe öncülük edir. Sanksiya qərarının üçdə iki səs çoxluğu ilə qəbul edilməsi ehtimalı yüksəkdir, bu halda prezidentin veto hüququ ol-

mayacaq. Qanunvericilik əsasında tətbiq edilən sanksiyaların icra hakimiyyətinin sanksiyalarından əsas fərqi odur ki, bunlar adətən uzunmüddətli olur və Konqresin öz qanunları legv etməsi nadir rast gəlinən hadisədir. Bu arada, Senatdakı ixtiyarlar Putinin dostu kimi ad çıxarmış dövlət katibi

gündəmdən düşməyəcəyini düşünür: "Əlbəttə ki, Donald Trampın Rusiya xakerlərinin səyi nəticəsində prezident seçilməsi iddiası illər uzunu Ağ Evin yeni sahibini qaraba-qara izləyəcək. Çünkü belə rəy var ki, Rusiya hakimiyyəti tərəfindən idarə olunan hakerlər Demokratlar Partiyası-

onunla birgə beynəlxalq terrorçulara qarşı mübarizə apara-cağı deyirdi. Amerika kəşfiyyatının rusiyalı hakerlərin müdaxiləsini təsdiq edən faktları Tramp-Putin dostluğunu çətinləşdirir. Çünkü bu məlumatların yayılmasıdan sonra neinki demokratlar, Trampın partiyadaları res-

Trampdan şok etiraf - yeni prezident qələbəsində Putinin elinin olduğunu təsdiqlədi

Ekspertlərə görə, bu fakt onun prezidentliyinə həmişə kölgə salacaq

vezifəsinə namizəd Tillersonla da iş aparır. Tillerson senatorlarla səhəbətində Putini xuliquan adlandırb və onun yalnız gücdən anladığını, onunla güc mövqeyində danışmaq lazımlı olduğunu bildirib".

Lakin politoloqa görə, bütün bunlar heç də o demək deyil ki, ABŞ və Rusiya arasında diaq, eməkdaşlıq olmayı-aq: "Suriya probleminin həllində və beynəlxalq terrorçu-luqla mübarizə sahəsində diaq, hətta anlaşma tam göz-ləniləndir. Lakin Putinin bu əməkdaşlıqdan umduqları (sanksiyaların ləğvi, NATO-nun Varşava sammitinin qərarlarının ləğvi, ABŞ-in Avropa, Rusiya sərhədlərinə herbi kontingent göndərmək-dən vaz keçməsi, ABŞ-in global raket həcumundan müda-fi sistemi yaratmaqdən (Avropa komponenti başda ol-maqla) vaz keçməsi, ABŞ-in Ukrayna və Gürcüstana dəs-tekdən imtina etməsi və nüfuz dairələrinin bölgüsürüləməsine razılaşması) çətin ki, reallaş-

Siyasi şərhçi Elxan Şahinoğlu uzun illər bu məsələnin

nin, o cümlədən prezidentliyə namizəd Hillari Klintonun ya-zışmalarını yaymasayıldı, Tramp bəlkə də prezident seçilməzdi. Doğrusu, indiki halda bu iddianı nə təsdiq, nə de təkzib etmək mümkünür. Ancaq bütün hallarda bu iddia Trampın prezidentliyinə kölgə saldı. Tramp özü də etiraf etmək məcburiyyətində qaldı ki, rusiyalı hakerlər ABŞ-in gizli yazışmalarını faş ediblər. De-mək, həqiqətən Amerika kəşfiyyatının əlində o dərəcədə tutarlı faktlar olub ki, onlarla tanış olan Tramp bəle Rusiyanın müdaxiləsini etiraf etmek məcburiyyətində qalıb. Hal-buki buna qədər Tramp deyirdi ki, gizli yazışmaları evde oturan adı azyaşlı haker de-aça bilər. Bunun belə olmadığı aydınlaşdı. O da aydın oldu ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putinin sanksiyası olmadan rusiyalı hakerlər bu cür riskli əməliyyatata baş vurmazdilar. Rusiyalı hakerlərin Amerika-də prezident seçkisine müdaxiləsi Trampı çətin vəziyyəte salır. Çünkü Tramp seçkiqabığı çıxışlarında Putinlə dəstəşənəməsini və

publikaçılar belə, Ağ Evdən Rusiya ilə yumşalma siyasetinin əleyhinə çıxacaqlar. Putin növbəti dəfə qızılı çizgiləri aşdı. Putinin Gürcüstan və Ukraynanı parçalaması azmış kim, Kreml sahibi indi də Amerikanın daxili işlərinə qarışır. Heç soyuq mührəbə illərində Rusiyanın qat-qat güclü olan SSRİ bələ Amerikanın bu cür daxili işlərinə qarışmağa risk etmirdi. Mənə ele gelir ki, Amerika kəşfiyyati gələcəkdə Putinin bu hərəkətini cavabsız qoymayaq. Amerika kəşfiyyatı da Rusiyada müəyyən prosesləri sürtənləndirməyə çalışacaq. Bu isə öz növbəsində Rusiyanın bütövliyinə və sabitliyinə tehlükə yarada bilər. Putin yaxın və uzaq ərazilərə müdaxilələri-ne reğmən, Amerikanın superdövlət statusunu azalda bilməyəcək. Amerikanın dünya üzrə hərbi bazalarının sayı yüzələrdir, müxtəlif ittifaqlarda yer alır. Doğrudur, Amerikanın Avrasiya siyasetindən narazı qalanlar sayı çoxdur, ancaq ele həmin ölkələr Amerikanın gücünü ilə hesablaşmaq məcburiyyətindərlər".

□ Cavanşir ABBASLI

Bugünlərde baku-post.az saytında "Almaniyada qacan rois Bakıdan necə pasport aldı - Onu kim himaye edir?" başlıqlı yazı dərc edilib. Söyügedən yaza-hazırda Almaniyada yaşayan, keçmiş türmə rəisi Elçin Əkbərovə bağlı xeyli ciddi iddialar yer alıb. Sayt yazıcı ki, E. Əkbərov Almaniyada qacın statusu alıqdan sonra da bir neçə dəfə Azərbaycanda olub.

Məqalədən səfat: "Belə ki, Dövlət Migrasiya Xidmətindəki qaynaqlarımızdan əldə etdiyimiz məlumatə görə, o, 2015-ci ilin oktyabr ayında Azərbaycan pasportu ilə Azərbaycana gəlib. 01.11.2015-ci ildə Azərbaycan Respublikasını tərk etmək Tərkiyyə, oradan isə Almaniyaya gedib. Araşdırma zamanı məlum olur ki, E. Əkbərov dekabr ayında da Azərbaycanda olub. O hətta Bakıda özüne yeni pasport da alıb. Almaniyada siyasi siğnaç alan keçmiş reise P1691**** sayılı pasportu 13 dekabr 2016-ci ildə ASAN-2 də verilər. Daxil olan məlumatın sensasiyalı tərefi mehz bu məqamla bağlıdır. İddia olunur ki, uzun illər Bakıda həbsxana rəisi kimi yüksək vəzifədə işləyən ve Penitensiar Xidməti, Azərbaycandakı cəzaçəkmə müəssisələrinin veziyətini, strukturlarını, planlarını bilən bu şəxsin elindəki bilgilərdən alman kəşfiyyatı istifadə edir. Mehz bu səbəbdən də onun Azərbaycan pasportu ilə Bakıya gəlib-getməsinə göz yumurlar".

"Yeni Məsəvət" isə xatırladır ki, E. Əkbərovu ilk dəfə azərbaycanlı oxuculara biz tanıtmışıq. 2015-ci ildə həyata keçirdiyimiz "Avropana yaşıyan mühacirlərimiz" layihəsi çərçivəsində Almaniyada olarkən ondan müsahibə almışıq. Həmkarlarımıza yazılardan həmin müsahibədən səfatlar ve fotoslar verilər. "Almanlara siğnan türmə rəsimiz" başlıqlı müsahibədə E. Əkbərov bildirmişdi ki, iki türmədə rəis olub: "Mən özüm cəzaçəkmə müəssisəsinin rəhbəri olmuşam. 14 saylıda və 9 saylıda. Şəxsi münasibətlər zəminində Mədət Quliyevlə problemimiz olmuşdu. Penitensiar Xidmətə rəhbər gələndən sonra dedi ki, istədim adəmi işdən çıxarıcam, istədimi saxlayacam. On dan sonra şəxsi münasibətlər kəskinləşdi, mən də ölkəni tərk etdim".

Uzun çəkən cəhdlərdən sonra "Yeni Məsəvət" dünən E. Əkbərovla əlaqə saxlaya bilib və onun bərəsində baku-post.az saytında yayılan iddialar münasibət öyrənməyə çalışıb.

Müsahibimiz önce iddia etdi ki, onun 2015-ci ilin may ayında bizim qəzətə verdiyi müsahibədə yanlış anlaşılmalar olub. O, bu məqamlara aydınlıq gətirdi və təbii ki, bizi yaranan sualları da cavablandırıldı.

- Mən o vaxt sizin müsahibədən də narazı qalmışdım. Hətta narazılığımı bildirmək üçün sizinle əlaqə yaratmağa da çalışdım. Amma heç cür alınmadı. Çünkü sizin Almaniyaya müsahibə üçün gəldiinizini mənə deyən dostları bunu belə çatdırırdı ki, siz sosial-önümlü bir layihə üçün gəlmisiniz. Yeni Almaniyada yaşayın azərbaycanlıların sosial həyatından silsilə məqalelər yazacaqsınız dedilər. Mən də size müsahibədə demidi ki, heç bir sosial çətinliyim yoxdur. Həyətimdə toyuğuma qədər saxlayıram, heç nədən də əziyyət çəkmirəm. Amma sizin yazınızın başlığı da elə idi ki, "Almaniyaya

"Men burada siyasi mühacir kimi gelmemişəm" - Almaniyadakı sabiq türmə rəisi danışdı

Elçin Əkbərov barəsindəki iddialara cavab verdi: "Mədət Quliyevlə dalaşib ölkəni tərk etməyim haqda yazılınlardır"

Elçin Əkbərov

şiganan türmə rəsimiz". Mən Almaniyaya türmə rəisi kimi siğnəməmişəm ki. Mən təqaüdə çıxmış bir adamam, təqaüdə çıxandan sonra uşaqlarımın təhsili, həyat yoldaşının sehhəti ilə eləqədar olaraq gəlmüşik Almaniyaya. Alman hökuməti mən burada gələndən mənə Almaniya pasportu verib. Mənim yoldaşımın xəstəliyi və uşaqlarımın təhsili ilə bağlı. Uşaqlarım məndən öncə burda təhsil alırdılar. Onların təhsili o qədər yüksək seviyyədədir ki, gimnəziumda oxuyalar. 4 uşağım var, dördü də yüksək seviyyədə təhsil alır. Siz bizi dən müsahibə almağa gələndə bizim ailənin bütün üzvlərinin - altımızın da pasportu vardi, alman pasportu, alman oturumu ilə. Bu, bizi Almaniyaya siğndığım və ya türmədən qədidişim üçün verilməyib. Mən heç kimden qəcməmişəm, təqib də olunmamışəm. Bu, bizi uşaqların inteqrasiyası, yaxşı oxumaları və yoldaşının xəstəliyi ilə eləqədar verilib. Bu, bütün sənədlərdə, pasportlarda da öz əksini tapır. Buna humanitar oturum, humanitar pasport deyirler.

- **Yəni siz siyasi mühacir deyilsiniz...**

- Xeyr. Mən siyasi mühacir olma bilərəm. Heç bir siyasi partiyanın üzvü olmamışam. Paqon daşmışam, siyasi partyanın üzvü da ola bilmədim. Bilsiz ki, burda bir neçə səbəbdən müraciət mümkünür. Birincisi, siyasi, hansının ki, mənə aidiyəti yoxdur. İkinci, sağılmaz xəstəlik. Üçüncü, inteqrasiyadır. Yeni doğrudan da alman xalqı gələcəkdə gözləyir ki, bu şəxslərin uşaqlarının inteqrasiyası filan seviyyədə mümkünür. O halda o uşaqlar azyaşlı oldular üçün onların valideynlərinə

- **Bəs baku-post.az saytında yazılan məsələ nədən ibarətdir? Sizin Bakıya tez-tez gəlib getməniz və sair..**

- Mənim Bakıda bir əmlak mübahisəm var idi. Həmin mübahisədə mən məhkəmədə qarşı tərefi udmuşam. Bu məqale de həmin qarşı tərefin vəkillərinin qərəzli, həqiqəti eks etdirməyən iddiaları əsasında hazırlanıb. Yalandan yazıblar ki, bu adam beledir, bu adam elədir... Götürüb sizin məqalənizi də ora əlavə ediblər. Tam həqiqətdən uzaq iddialardır.

- **Sizin orda yaşadığınız ev de hökumət tərəfindən verilib? Mən xatırlayıram ki, geniş həyat evi id...**

- - Qaçına, burası sığınana elə ev verirlər, şərait qururlar, xənim? Siz bize müsahibə üçün gələrən gördüyüüz evda kirayədə qalırdım. Ayda 650 avro kirayə pulunu ödəyib, yaşıyardım. Indi isə öz evimizde yaşayırıq.

- **Yaxşı, bəs sizin ordaki statusunuz hazırda nədir?**

- Biz Almaniyada humanitar oturum alan vətəndaşlarıq.

- **"Azul", yeni qəçqin statuslu deyilsiniz yəni?**

- Xeyr. Nə azul? Bura gələn hər bir azərbaycanlı, erməniyə, gürçüyə... azul deyirlər. Yəni azul o adamdır ki, pasport alana qədər o statusda yaşayır. Alman dövləti onun pasportunu, oturum kartını, sıqortasını, iş kartını verdi, ondan sonra o şəxs azul statusundan çıxır.

- **Yeni yazidan məlum olur ki, siz istədiyiniz vaxt Azərbaycana gəlib gedirsiz. Elə bir hüququnuz varmı?**

- Bəli. Niye yoxdur ki? Mən Azərbaycana güllə atmışam bəyem? Mən Azərbaycan vətəndaşlığım, vətəndaşlığından çıxmamışam ki. Sizin dediyiniz adamlar siyasi mühacirlərdir. Onların bir müddət Azərbaycana gedib gəlmək imkanları olmur. Onlar o şəxslərdir ki, Azərbaycan əleyhinə çıxırlar, bayraq yandırırlar, bəyanat yayırlar. Siz məni nə zəmənsə siyasi status yazanda görmüsüz, ya hansısa mitinqdə, piketdə iştirak edəndə? Mən ancaq ailəmə məşğul olmuşam. Mənim anam və atam ilk dəfə Naxçıvanda YAP-ı yaradan adamlar olublar. Atam rəhmətə gedib. Anam Nigar Əkbərova isə YAP-da ən çox sayılan-seçilən adamlardan biridir. Bunun müqabilində mən bu dövlətə, dövlətçiliyə necə xəyanət edə bilərəm?

- **Elçin bəy, mən həmin müsahibəni xatırlayıram. Sizdən iş yerinizi niye tərk etdiyinizi soruşdum. Siz də cavab verdiz ki, "Mədət Quliyev Penitensiar Xidmətə rəhbər təyin olunan- dan sonra şəxsi münasibətlər zəminində onunla problemim oldu, məni işdən çıxardı... on- dan sonra bura gəldim".**

- Ele problem olmadı. Sadəcə, təzə rəis idi, kiminləşə işləmek istədi, kiminləşə yox. Ona görə onuna düşmən olmuşdı ki. Durum deyim ki, düşmənlik, güllə atmış bir-birimiz? Özünüz bilərsiz də, hər yerde belədir. Yeni rəhbər gələndə özüne yeni komanda formalasdır. Təbii ki, mənim də təqaüd vaxtım çatmışdı, 26 ildən bu sistemdə işləmişdim. Öz ərizəmələ yazıb çıxdım ki, xahiş edirəm, məni azad edin. Ondan sonra da çıxıb geldim. Onsuz da uşaqlarım Almaniyada oxuyurdur, yoldaşım da xəste olduğunu hər ay onu Türkiyəyə aparıb gətirirdim. Ona görə də geldik Almaniyaya.

- **Bəs ailə üzvləriniz? Onlar da istədikləri zaman gəlib gedə bilirlərmi?**

- Mənim ailə üzvlərim Azərbaycan vətəndaşlarıdır, istədikləri vaxt Azərbaycana gəlib-ge-

19 yaşlı şəhidin 44-cü doğum günü...

Yəşasaydı bu gün Sənanın 44 yaşı tamam olardı... Əlbəttə, yaşasaydı! Amma yaşaya bilmədi! Çünkü o, vətən uğrunda şəhid oldu! Belə ki kimlər üçün adı sözlərdir bunlar. Amma yox, bu, 19 yaşında ömrü vətənə namə bitmiş nakam bir gəncin təqdimat setirləridir...

Sənan Rüstəmov

Bu gün xalqımızın qəhrəman oğlu, cəsur döyüşü Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı mərhum polkovnik-leytenant Şirin Mirzəyevin yaratdığı və rəhbərlik etdiyi 836 sayılı hərbi hissənin keşfiyyat dəstəsində ermənilərə qarşı vuruşan Sənan Əkbər oğlu Rüstəmovun doğum günüdür.

Cəmi 19 il ömrü süren gənc keşfiyyatçının həyat yolu qısa oluda, çox zəngindir...

Sənan 11 yanvar 1973-cü ildə Ağdam şəhərində anadan olub, 1980-ci ildə Ağdam şəhər 2 sayılı orta məktəbin 1-ci sinfinə daxil olub, 1983-cü ildə III sinifdə oxuyarkən musiqi həvəsi olduğunu üçün Qurban Primov adına 2 sayılı musiqi məktəbinin tarşobəsinə sənədlərini verib. Həvəsi olduğu üçün o, idmanı da maraqlı göstərir və Ağdamda tanınmış müəllim, atası Əkber Rüstəmovun sərbəst güləş bölməsində məşqlərə başlayır.

1984-cü ildən "Qarabağ bülbülləri" ansamblının en fəal üzvü olur və 1988-ci ilə kimi ansamblda çalışır. Dəfələrlə müxtəlif konsertlərdə və respublika televiziyyəsində ansambl birlilikdə çıxış edir. 1988-ci ildə 2 sayılı musiqi məktəbini əla qiymətlərlə bitirir.

S.Rüstəmov 1 sentyabr 1987-ci ildən 23 may 1989-cu ilə kimi Ağdam Şəhər Texniki İstehsalat Kursunda təhsil alır və ciliingərlik peşəsinə yiyələnir. O, 1989-ci ildə 16 yaşına baxmayaraq, kişilər arasında Sambo güləşi üzrə Respublika çempionu olur, SSRİ idman ustası normasını yerinə yetirir...

1988-ci ilin fevral ayından başlayan milli azadlıq hərəkatına qoşulan S.Rüstəmov hamı kimi gecələr ermənilərle üzbez kəndlərimizdə keşik çekir. O, 1991-ci ilin may ayında sovet ordu sıralarına həqiqi hərbi xidmət çağırılır. Qarabağda ermənilərin xidəfləşməsindən, onların kəndlərimizdə daim quldurcasına hücumlardan narahat olan Sənan sovet ordusundan xidmətdən imtina edərək 60 nəfər əsgərlər Bakıya - Müdafiə Nazirliyinə gəlir və Qarabağda xidmət etmək, Vətəni qorumaq niyyətində olduqlarını bildirirler. Üç gün ərzində müraciətlərinə cavab ala bilmədi, Sənan 17 nəfərlə birlikdə Ağdamda - Xaçındərbənddə (Xaçınstroy) yerləşən Şirin Mirzəyevin batalyonuna gələrək orada xidmətini davam etdirir.

19 yaşlı gəncin ixtisarla verdiyimiz həyat tarixçəsinin zənginliyinə diqqət verdinizi?

1992-ci il yanvar ayında Ağdərənin Umutlu kəndində erməni-rus birləşmələrinin güclü hücumu zamanı ayağından yaralanır Sənan. Döyüdən sonra onu Tərtərə, oradan da Ağdam şəhər xəstəxanasına göndərilər. O, 1992-ci il 26 fevral tarixində Xocalı faciəsi zamanı yarasının tam sağalmasını gözlemədən yenidən hərbi hissəyə qaydırıv və döyüslərə qatılır.

Sənan 1992-ci il mart ayında Ş.Mirzəyevin tapşırığı ilə Mali-bəyli-Quşçular kəndləri istiqamətində düşmən qüvvələrinin araxasına keçərək Xankendində yerləşən N sayılı hərbi hissədən hərbi ehemməyyəti xəritəni götürmək məqsədi həyata keçirilən əməliyyatda keşfiyyat dəstəsinin komandiri Əkber Məmmədov, keşfiyyatçılar Əlabbas və Aydin ilə birlikdə iştirak edir. 1992-ci ilin 4 aprel tarixində Şirin Mirzəyev onu III batalyonun II rotasına komandır təyin edir.

Sənan Ağdərə rayonunun Sırxavənd, Qazançı, Kiçən, Cəyataq, Gülyataq, Əsgeran rayonunun Aranzəmin, Pircəmal, Naxçıvanıq, Ağbulaq, Dəhrəz kəndlərində gedən döyüslərdə düşmənə qarşı qəhrəmanlıqla vuruşur.

15 may 1992-ci ildə ermənilərin əla keçirdiyi Abdal-Güləblə kəndlərinin azad edilmesində xüsusi qəhrəmanlıq göstərən Sənan düşmən tərəfindən vurulan Azərbaycan Hərbi Qüvvələrinə məxsus vertolyot pilotunun - polkovnik-leytenant Şuvaryovun həyatını xilas edir. Bu döyüdə həmin istiqamətdə bir neçə dəfə qəhrəmanlıq göstərən Sənan növbəti həmlədə şəhid olur...

44 yaşın mübarek, Sənan!

Allah bütün şəhidlərimizə rehmet eləsin.

vəzifədə işləyən və Penitensiar Xidməti, Azərbaycandakı cəzaçəkmə müəssisələrinin veziyətini, strukturlarını, planlarını bilən bu şəxsin olunduğu bilgilərdən alman kəşfiyyatı istifadə edir. Mehz bu səbəbdən də onun Azərbaycan pasportu ilə Bakıya gəlib-getməsinə göz yumurlar". Buna da aydınlıq gətirməni istəyəcəkdim. Çünkü çox ciddi iddiyalardır...

- Vallah güləmləridir. Heç soruşmasanız yaxşıdı. Öz dövlətini satan adam harda yaşasa bele, ora ona cəhənnəm olar. Bu, şərefszilərin işidir. Bu işlər bizlik deyil.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Son illerdə dünya, belə demək mümkünsə, qana çalxalanır. Siyasi proseslərin fonda dövlətlərərə qarşılurmaların baş verməsi, bir çox ölkələr arasında mühəribələrin yaşaması, terrorların tügyan etməsi ilə bağlı mövqelərdə ikitirəlik yaramıb.

Bir qism hesab edir ki, artıq üçüncü dünya mühəribəsi başlayıb. Digerləri isə dünya mühəribəsinin tamam başqa anlayış olduğunu düşünür ve hazırla gedən proseslərin belə qələmə verilməsinə qarşı çıxırlar.

Hər iki mövqə tərəfdarlarının da argumentləri kifayət qədər realliga söykənir. Birincilər Amerika və Rusiya kimi iki dünya gücünün ekser regionlarda nüfuz qazanmaq üçün qarşı-qarşıya durduqlarını, bəzi ölkələrdəki mühəribələrin bu iki qütb tərəfindən təşkil olunduğunu iddia edərək, üçüncü dünya mühəribəsinin başlangıcını deyirlər. İkincilər dünya mühəribəsi olduğunu inkar etsələr də, "soyuq mühəribə"ni inkar etmirlər.

Həmçinin üçüncü mövqədə olanlar da var. Onlar əvvəlki iki mövqeyi tamam inkar edir, amma proseslərin bu şəkildə davamının sonunda III dünya mühəribəsi ilə nəticələnəcəyini istisna etmirlər.

Politoloq Qabil Hüseynli hesab edir ki, **dünya mühəribəsi tamam fəqli prosesləri özündə ehtiva edir:** "Allah eləməsin ki, III dünya mühəribəsinin başlamasının şahidi olaq. Çünkü bu mühəribə nə birinci, nə de ikinci dünya mühəribələrinə bənzəyən proseslərlə müşahidə olunacaq. Əger bütün gücü ilə bu proseslər işə düşəksə, o zaman yer kürəsinin

məhv ilə nəticələnəcək. Indi gedən prosesləri "soyuq mühəribə"yə de uyğunlaşdırmaq olmur. Çünkü ikinci dünya mühəribəsindən sonra sosializm dünəyi ile klassik kapitalist, yəni Qərb dünəyi arasında ciddi qarşılurmalar yaranmışdı. Bu qarşılurmalar özündə həm nüfuz dairələri uğrunda mübarizəni, həm də sürətli silahlanmanı ehtiva edirdi. İki dünya arasında dəmir bir pərdə var idi. Bu dəmir pərdə ilə qarşılıqlı əlaqələr, hətta ticarət əlaqələri bele minimuma endirilmişdi. Bu fonda kəskin ideoloji mübarizə gedirdi. Bu mübarizədə communist ideologiyası ilə postkapitalist ideologiyası bir-biriləri ilə çarpışdır. Kommunistlər öz ideologiyalarını üçüncü ölkələr də, yəni Latin Amerikası kimi ölkələrə yayağa çalışırdı. Postkapitalistlər isə sənaye məhsulları və kütləvi mədəniyyət vasitəsilə öz ideyalarını dünyaya yamaqaya çalışırdılar. Sənəyenin inkişafına görə Qərb dünəyi sosialist ölkələrinə xeyli qabaqlayırdı. Sürətli silahlanmada da Qərb özündən xeyli zəif olan sosialist ölkələrini ötdü. Eyni zamanda bu tipli ölkələr ciddi iqtisadi və siyasi böhranla üzləşdilər. Nəticədə SSRI kimi bir imperiya çökdü və onun xarabalıqları üzərində 15 müstəqil dövlət yarandı. "Soyuq mühəribə" dediyim tərzdə cərəyan etdi və Qərb dünəyinin qələbəsi ilə başa

Dünyada baş verənlər III dünya mühəribəsidir, yoxsa...

Qabil Hüseynli: "...Meydanda yalnız şərtlər var"

təcavüzə gətirib çıxarsa da, amma "soyuq mühəribə"nin bütün atributları hələ bərqrər olmayıb. Ölkələr arasında ciddi siyasi, hərbi qarşılurmalar yoxdur. Bu səbəbdən "dünya soyuq mühəribə dövrüne qədəm qoyur" kimi kəlməni ehtiyatla işlətmək lazımdır".

Politoloq III dünya mühəribəsinin başlanması fikirləri ilə qətiyyət razı deyil: "Bu mühəribənin başlaması üçün meydanda yalnız şərtlər var. Sürətli silahlanma, Rusyanın Qərb, NATO ölkələrinə qarşı əzələ nümayışı ortadadır; Ukraynaya hücum və bu dövlətin erazilərinin bir hissəsinin ilhaq edilmesi var, Baltikyanı ölkələrə yumruq silklənməsi yene de davam edir. Putinin Rusiyada bərqrər etdiyi sistem iqtisadi cəhətdən möhkəm olmasa da, hərbi cəhətdən təhdidetmə qüdrətinə malikdir və dünəni çalxala bilir. Amma güman edirəm ki, nə Putin iqtisadiyyatı, nə de onun hərbi sənaye kompleksi,

proseslərin yeni dalğasının şahidi olacaq. Rusyanın təsir dairesinə alınması və bu ölkədə rejim böhranın başladılması prosesinə start verile bilər. Bu da Putin hakimiyətini siyasi səhnədən tamam silə bilər. Doğrudur, rusların 70-80%-nin Putine rəğbətləri var. Bu məhəbbətin sonunda Putin iqtidarinin çöküşü və Rusyanın bir neçə dövlətə parçalanması prosesi də baş verə bilər. I və II dünya mühəribələrinə diqqət yetirsek, iki bloğun yaradığının və bu blokların bir-biri ilə mühəribə apardıqlarının şahidi olur. İndi isə dünyada bələ bir bloklar yoxdur. Rusyanın məntiqə siğmaya hərəkətləri hələ ki dünən tərəfindən zəif təpki ilə qarşılanır. Bu təpkiyə ciddi cavab olmadığından Kreml öz hərəkətləri daha da artırır. Dünən yada qüvvələr nisbəti o qədər fərqlidir ki, bu, yenidən mühəribəsinin başlanmasına imkan verməyəcək".

□ Cavanşir Abbaslı

Bakı-Tiflis-Qars xətti bu il açılacaqmı...

Ekspertlərin fikrincə, əsas problem Azərbaycanın bu yolun tikintisində çox gecikməsidir

Ötən ilin sonunda Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu bağlantısının Gürcüstan hissəsində sınaqlar keçirilib. "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinə bildirilib ki, Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu bağlantısının Gürcüstan hissəsində işlər tamamlanmaq üzərdir. Bu məqsədə artıq bəzi sınaqların keçirilməsi başlanıb. Bağlantının Gürcüstan hissəsindən Türkiye sərhədine kimi dizel ilə işləyən lokomotivlərin bir neçə dəfə sınağı keçirilib. Bütün yol boyunca lokomotivlər maneəsiz hərəkət edə bilirlər.

Bildirilir ki, bugündən təkər cütlerinin dəyişmə məntəqəsində yüklü vagonun təkər arabacıqları dəyişdirilərək (1520 millimetr standartlı izdən 1435 millimetr standartlı izə keçirilərək) Türkiye sərhədi istiqamətinə göndərilməsi sınağı uğurla həyata keçirilib. Eyni zamanda stansiyadakı konteyner meydancasında 40 tonluq kranla iritonnajlı konteynerin vagondan-vaqona götürülüb qoyulması sınağı da uğurlu alınıb.

Həmçinin qeyd edilir ki, Azərbaycan Bakı-Tiflis-Qars yeni dəmir yolu bağlantısı layihəsinə qoşulmaqla gələcəyə yeni dəmir yolu bağlantısı layihəsinə qoşulmaqla gələcəyə

vat.com-a layihənin bu il üçün gözlənilən durumundan danışılır.

Ekspert Natiq Cəfərli musavat.com-a bildirib ki, layihə ən gec 2014-cü ildə işə düşməli id: "İlk razılığa görə 2014-cü ilə qədər işlər tamamlanmalı, yol fəaliyyətə başlamalı id. Sonradan müəyyən fəaliyyət çətinlikləri, işlərin gecikdirilməsi oldu. Baxmayaraq ki, Gürcüstan ərazisində tikintinin tamamını Azərbaycan maliyyətşdirir, çətinliklər yaranı. Gürcüstana uzunmüddətli, sıfır faizli, 20 illik kredit vermişdi, kredit 200 milyon dollar həcmində id. Bu gün də həmin kredit qüvvəsindədir. Bu yolun Gürcüstan ərazisində çəkilmesinə görə Azərbaycan sıfır faizlə kredit verir. Türkiye ərazisində də müəyyən problemlər var idi. Ən qısa hissə məhz Türkiye ərazisində idi. Bir neçə on kilometrlik yolun çəkilməsindən səhbet gedirdi. Əsas

problemlərdən biri vagonların çarxlarının dəyişdirilməsi üçün xüsusi təchiz olunmuş avadanlıqlarla dolu vagon stansiyaları təkilməli id. Çünkü postsovət məkanının dəməriyol xətləri ilə Avropanın reyslərinin arasında fərq var, pərlərin uyğunluğunu problemi var.

Əsas problemlər Türkiye ilə bağlı id, bu stansiyanın tikilməsi gecikdirildi. Son bəyənə, Gürcüstan ərazisində tikinti, bu işlər tamamlanır. Ola bilə ki, 2017-ci ilin ilk yarısında yol fəaliyyətə başlasın. Sadəcə, burada çox ciddi bir məsələ var. Azərbaycan bu yolun işə düşməsinə çox böyük ümidiərbaşlamışdı. Tranzitdən vəsaitlərin qazanılması nöqtəyi-nəzərdən ümidiərbaşlamışdı. Amma bu yola bir neçə alternativ yollar da təkili id. Onlar artıq fəaliyyətə başladı. Londona qədər uzanacaq dəmir yolu açılışı artıq baş tutdu və Azərbaycan-dan keçən yoldan daha qısa və

daha ucuz tariflər təklif etdi. Yəni indi bu yol açılsa bələ, Azərbaycanın tranzitdən gözələnləri, gözəldiyi qazanclar reallaşmaya bilər. Əsas problem odur ki, Azərbaycan bu yolun tikintisində çox gecikdi. Tək Azərbaycanla bağlı olmasa da, yolun təhvil verilməsi çox gecikdi və rəqiblər dərəcədən üstün mövqeyə malik olmağa başladılar. Bu yol hətta işə düşsə bələ, Azərbaycan üçün yüklerin Azərbaycan üzərindən çatdırılmasını təşviq etmək çox çətin olacaq. Bu da gəlirlilik səviyyəsi çox aşağı layihəyə çevriləbilər".

Katırladaq ki, 2007-ci il noyabrın 21-də Gürcüstanın Tetri-Skarö rayonunda Marabda stansiyasında Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu bağlantısının Gürcüstan hissəsinin, 2008-ci il iyulun 24-də isə Türkiye'nin Qars şəhərində Bakı-Tiflis-Qars bağlantısının Gürcüstan hissəsinin, 2016-ci ilin sonunda işə düşəcəyini bildirmişdi. Yayda isə Türkiye prezidenti dəmir yolu xəttinin 2017-ci ilin birinci rübündə işə salınacağını demisi. Yayda isə Türkiye prezidenti dəmir yolu xəttinin 2016-ci ilin sonunda işə düşəcəyini bildirmişdi.

□ Röya RƏFIYEVƏ

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətlı mövqeyinin müdafiə edilməsi

2017

-ci ilin ilk həftəsində məzuniyyət adı altında ölkəni tərk edən prezident Serj Sərkisyan bu yolla da ünvanına yağıdırılan kəskin ittihamlardan yayına bilmir. İşgalçi ölkənin presidentinə növbəti sərt tənqidlər, öldürücü ittihamlar ABŞ-da yaşayan məşhur erməni yazarı və ictimai xadim Anna Paytyandan gəlib.

Anna Paytyan da Xocalı soyqırımı açık ittiham etmiş ermənilərin sırasına qoşulub (virtualaz.org) "Xocalıda soyqırım olub!!! Və bunun üçün quldurlar cavab verməlidir - Njde tərəfdarları. Onlar əsər deyilər, cinayətkar və qatildirlər. Levon Ter-Petrosyan, Vazgen Sarkisyan, Robert Köçəryan, Serj Sərkisyan, Arabo qrupu. Onların hamısı usaqların və qadınların qatilləridir!" - yazıcının bəyanatında vurğulanıb. A. Paytyan Xocalı soyqırımı haqda Serj Sərkisyanın abırsız bəyanatını da xatırladıb. "Serj Sərkisyanın hədsiz sırtıq və abırsız bəyanatını size və dünyaya təqdim edirəm: "Biz erməninin usaqları doğraya bilmədiyi haqqda stereotipi sindirdiq". Əclaf!!! Mən onların heyatda olanda və ölümlərindən sonra mühakimə olunmalanını tələb edirəm, onları beşəriyyətə və xalqa qarşı tövətdikləri cinayətlərə görə mühakimə etmək lazımdır. Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsindən olan bu njdey eclafları bizim xalqımızın adına qara ləkə vurdular!!!", - deyə erməni yazarı hiddətlə bildirib.

Diqqətçəkən odu ki, virtualaz.org üçün bu materialı elə saytin xüsusi müxbiri Vahan Martirosyan hazırlayıb. Yəni bir erməni digər soydaşının Ermənistən canı prezidentini ifşa statusunu ictimaişdirməkədə düşmənə sarsıcı zərbə vurmaş olublar. "Kimlər ki Njdeyədir, onlar Allaha qarşıdır, kimlər ki Serj Sərkisyanlardır - onlar İblis işleyirlər. Kim düşünürse ki, azərbaycanlılara münasibədə bədheybat və qatıl olmaq lazımdır və bunu vətənpərvəlik və ermənilərə sevgi kimi təqdim etmək olar, onları istintaqsız və məhkəməsiz gülələmək lazımdır", - deyə Paytyan qətiyyətə bildirib.

Əslində bir sira erməni fealların Bakıya gəlib buradan Ermənistən rehbərliyini ittiham etməsi, Xocalı soyqırımı etiraf edərək həmin dəhşətlərə görə Azərbaycan xalqından üzr istəməsi Qarabağ dalğasında hakimiyəti mənimsemış Sərkisyan iqtidarı çıxarılmışdır. Gəzəta.ru-da dərc olunan yaza erməni terroruna lənətlər yağıdırıllar. Bütün bu proseslər özünü "yazıq" göstərən erməni qatilərinin iç üzünən açılması baxımdan çox əhəmiyyətdir. Eyni zamanda bu kimi addımlar Azərbaycan həqiqətlərinin yaşılmamasında, qəbul olunmasında, nəhayət, işgala son verilmesi istiqamətində dəstək qazanmağımızda öz rolunu oynamaya bilər.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat'a açıqlamasında başlanan prosesin faydalı olduğunu təsdiqlədi: "Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi ilə bağlı ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlerinin fealiyyətinde durğunluq nəzərə çarpsa da, "ictimai diplomatiya" müstəvisində, eləcə də Ermənistəndə Azərbaycana qaytarılması ilə bağlı tələb irəli sürüb. Məlumat-

Qarabağ

Sərkisyan hakimiyəti və ölkəni birdəfəlilik tərk edə bilər

Seçki ilində Ermənistən prezidentinə qarşı səslənən ağır ittihamlar "Qarabağ klanı"na qarşı üsyanın anonsudur; Rusiyada Zəngəzurun qaytarılması və Moskva metrosunun ermənilər tərəfindən partladılmasının 40 illiyi ilə bağlı petisiya da İrəvan üçün "soyuq duş" effekti verib; politoloq: "Ermənistən cəmiyyəti ciddi şəkildə parçalanıb"

ta görə, beynəlxalq platforma change.org saytında başladılan "Zəngəzuru Azərbaycana qaytarın" adlı petisiyaya sərvəmə davam edir. Erməni lobisindən isə Moskva metrosunda

Azərbaycanda erməni vətənpərvərlərinin iştirakı ilə elan olunan səhər platformasına Ermənistanda, işgal altında olan Azərbaycan torpaqlarında və ölümlərin müxtəlif ölkələrində yaşayış ermənilərinin dəstək verəsi, Ermənistən sabiq

presidenti və Erməni Milli Kongresinin lideri Levon Ter-Petrosyanın aprelin 2-de keçiriləcək parlament seçkilərinə "Sülh və yaxın qonşuluq" şüarı ilə qatılacağına bəyan etməsi, Rusiyada bu ölkənin tanınmış ictimai xadimləri, alimləri tərəfindən Zəngəzurun Azərbaycana qaytarılması və Rusiya Ali Məhkəməsi və Baş Prokurorluğunundan 1977-ci ildə ermənilərin Moskvada həyata keçirdikləri terror aksiyaları ilə bağlı məlumatların ictimailəşdirilməsinə tələb edən petisiyalanın gündəmə gəlməsi Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi ilə bağlı bütün mekanizmlərin hərəkətə getirildiyini göstərir. İndi atəşkəs təkcə

qoşunların təməs xəttində deyil, bütün müstəvilərdə pozulub və baş verenlər Ermənistən hakimiyətinin manevi imkanlarını, manipulyativ davranışlarını ciddi təzyiq altında saxlayır. Bu prosesdə Azərbaycanın yürütüdüyü siyasetin, qeyri-hökumət təşkilatlarının, küləvi informasiya vasitələrinin rolu danılmazdır. Amma prosesin yalnız

siyasi geosiyasi analitikləri yaxşı başa düşür ki, avrasiyaçılığın geosiyası nəzəriyədən reallığa çevriləsinin qarşısında dayanan ən böyük mənənə Ermənistandır. Ruslar ermənilərden tarixin müxtəlif dönmələrində istifadə etdikləri üçün onları bırdən heç də pis tanımlar.

Bəlkə də daha yaxşı tanımlar. Bu gün qlobal çağışışlarla üz-üzə qalan Rusiya üçün Cənubi Qafqaz həyati əhəmiyyət kəsb edir. Təfərrüata varlığı ictimai maraqlar baxımından doğru saymadığım üçün detallı danişmayacağım". Ekspert he-sab edir ki, Rusiyada erməni terrorizmi və Zəngəzurun Azərbaycana qaytarılması ilə bağlı petisiyaların gündəmə gəlməsi və Ermənistənə baş verənlər bir-biri ilə birbaşa əlaqəli olmasa da, ümumi prosesin tərkib hissəsidir:

"Ötən ilin son aylarında bu prosesin 2017-ci ilə daha da dərinləşəcəyini demisdim.

Hədisələr bizim gözəldiyimizdən daha sürətli inkişaf edəcək. Bu baxımdan, gedişata həzir olmaq lazımdır".

Özünü bir çox hallarda "qazdan ayıq" gösterən erməni mediası isə nədəncə S. Sərkisyanın ünvanlanmış ittihamlarından, həmçinin Ermənistənə ağısı olan Rusiyada Zəngəzur və metro terroru ilə bağlı başla-dılan petisiyalardan özünü "xəbərsiz" kimi gösterir. Şübə yox ki, Sərkisyanı və onun qatıl tərəfdarlarını müdafiə etmək üçün arqumentlər tapmaq elə de asan deyil. Fakti olaraq son baş verənlər qış gündündə Ermənistən hakimiyəti üçün "soyuq duş" effekti verib. Güman ki, hakimiyət təbliği bu dənənin ötüb-keçəcəyini zənn edir. Lakin aprelde parlament seçkilərinin keçiriləcəyini nəzərəalsaq, erməni hakimiyətini çox ağır bir ilin gözəldiyini de-mək olar. Elə bir proses başla-na bilər ki, qatıl Sərkisyan pos-tunu qabaqcadan, ölkəsini isə birdəfəlilik tərk edə bilər.

mitəsi proseslərdən sınırdışı edilib".

Politoloq qeyd etdi ki, eyni vəziyyət Rusiyada da özünü qismən bürüze verir: "Ankara-Moskva yaxınlaşmasından sonra, mənim subyektiv olaraq rus-türk ağılı kimi dəyərləndir-diym yeni vəziyyət Rusiya cəmiyyətində reallığı başa düşən insanların sayını daha da artırıb. "Moskva göz yaşlarına inanır". Rus dövlətçiliyinin maraqları tə-ləb edəndə isə heç inanır. Ru-

"A (H3N2) çox yüngül keçən mövsümi qripdir" - nazirlikdən açıqlama

"Azərbaycanda tək-tək hallarda A tipli qrip virusuna aid olan H3N2 aşkar olunur". Şəhiyyə Nazirliyinin Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin direktor müavini Afaq Əliyeva APA -ya deyib ki, bu gün insanlarda əsasən respirator virus infeksiyalarına xas olan adena virus, paraqrip müşahidə edilir.

Onun sözlərinə görə, tək-tək hallarda A tipinə aid olan virus yoluxmaları olur və bu, mövsümi haldır: "Xəstəliyin ağrılaşmasına insanlar özləri səbəb olur. Xəstəlik ona görə ağır keçir ki, insanlar yataq rejimində riayət etmir, həkimə getmir, müalicə almırlar. Bu qaydalara riayət edilmədikdə xəstəlik artırılır. Amma ilk əlamətlər olduqda həkimin dediyi təyinatla müalicə olunsa, həmin şəxslərdə xəstəlik yüngül keçir, heç bir ağrılaşma-bronxit, pnevmoniya olmur. Xəstəliyin ağrılaşmasına insanlar özləri səbəb olurlar. Xəstə insanlar işə davam edəndə, evdən çıxanda ətrafdakılar da yoluxmasına səbəb olur".

A.Əliyevanın sözlərinə görə, Azərbaycanda insanların qripdən ölməsi ilə bağlı səslendirilən fikirlər əsassızdır, inдиyə kimi ölkədə qripdən ölümlər olmayıb.

Kişilər!!! Axırını şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Siz nə Azərbaycanda, ne də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsinə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətə və tam müalicəsinə d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

* Cinsi zeiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impontensiyadək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)

* Cinsi marağın və cinsi aktların azalması

* Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)

* Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)

* Prostatitlər. Prostat vezin böyüüməsi və ya kiçilməsi

* Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin əmələ gəlməsi)

* Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi

* Qasıl-qayalıqla sizilti, küt və ya kəskin ağrılar

* Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması

* Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi

* Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstələr)

* Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkisafsızlığı

* Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)

* Hormonal və iiltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)

* Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları

* Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması

* Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları

* Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması

* Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağrılaşmalar

* Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sizanaqlar

* Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması

* Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoondroz

* Onurğa sütununun yırtığı, quluncların dərmənsiz müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Bakıda 52 yaşlı kişiye 4 bıçaq zərbəsi vurdular

Bakıda 52 yaşlı kişiye tanımadığı şəxs tərəfindən 4 bıçaq zərbəsi vurulub. "Report"un xəberinə görə, hadisə Sabunçu rayonu, Bilgəh qəsəbəsində baş verib.

Belə ki, 1964-cü il təvəllüdü Məmmədov Hacıbaba Məmməd oğlu işdən evə qaydan zaman onunla naməlum şəxs "Azərbaycan qadını" küçəsində elbayaxa mübahisə edib. Nəticədə H.Məmmədov 4 bıçaq zərbəsi alıb. H.Məmmədov xəstəxanaya yerləşdirilib. Həkimlər onun vəziyyətini ağır kimi qiymətləndirir.

Faktla bağlı Sabunçu Rayon Polis İdarəesində cinayəti başlanılıb.

23 yaşlı oğlanla xalası dəm qazından boğulub öldü

Bakıda dəm qazı ailə faciəsinə səbəb olub. Nizami rayon Polis İdarəesindən APA-ya verilən məlumatə görə, hadisə rayonun Bəhruz Nuriyev küçəsi 81 ünvanında yerləşən yataqxanada qeydə alınıb. Orada yaşayanlar - 23 yaşlı Cəfər Elşad oğlu Quliyev və xalası, 50 yaşlı Sevinc Allahverdi qızı Əliyeva dəm qazından boğularaq ölüblər.

Faktla bağlı araştırma aparılır.

Azərbaycanda klub prezidenti həbs olundu

Futbol üzrə Azərbaycan çempionatının I Divizi Fonunda çıxış edən "Şərvəspor"un prezidenti Sədar Bağırov saxlanılıb. "Futbol+" qızetisi xəbər verir ki, iş adamı vergidən yayanmaqdə ittihad olunur.

O, hazırda Kürdəxanı müvəqqəti saxlama təcridxanasıdır. Vəkilləri Bağırovun heç bir qeyri-qanunu işləməmiş olmadığı, qanular çərçivesində fəaliyyət göstərdiyi barədə sənədlər hazırlayıb məhkəməyə vermək üzərində çalışırlar.

Klub prezidenti günahının olmadığını sübuta yetirə biləsə yaxın günlərdə azadlığa buraxıla bilər.

Duman, çişkin olacaq, yağış yağacaq

Bakı və Abşeron yarımadasında yanvarın 10-da havanın deyişkən buludlu olacağı, arabir tutulacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə duman, çişkin olacağı, gecəyə doğru isə yağış, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı gözlənilir.

Mülayim şimal-qərb küləyi arabir güclənəcək.

Ekoloji və Təbii Sərvətlər Nazirliyindən APA-ya verilən məlumatə görə, havanın temperaturunun gecə 1-4° isti, gündüz 6-9° isti, Bakıda gecə 2-4° isti, gündüz 7-9° isti olacağı gözlənilir.

Atmosfer təzyiqi 760 mm civə sütunundan 770 mm civə sütununa yüksələcək. Nisbi rütubət gecə 85-95%, gündüz 65-75% təşkil edəcək.

Azərbaycanın rayonlarında hava [Qərb küləyi ayri-ayri yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 7-12° isti, dağlarda gecə 3° şaxtadan 2°-dək isti, gündüz 2-7° isti olacağı gözlənilir.](http://apa.az>tag/hava şəraiti əsasən yağmursuz keçəcək. Bəzi yerlərdə duman, çişkin, axşama doğru isə yağış, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı gözlənilir.</p>
</div>
<div data-bbox=)

Masallıda dörd məsciddən uğurluq edən şəxs tutulub

Masallı rayonunda dörd məsciddən uğurluq edilib. APA-nın comub bürosunun verdiyi məlumatə görə, hadisələr rayonun Ərkivan qəsəbəsində, Dəmirçi və Qızılavar kəndlərində qeydə alınıb.

Dəmirçi kənd məscidindən yas mərasimləri üçün istifadə olunan 4 mis qazan, Qızılavar kəndində yerləşən məsciddən 4 qazan, Ərkivan qəsəbəsində yerləşən «Bağla Küçə» məscidindən isə səsgücləndirici və iki selfofan paket pambıq uğurlanıb.

Sonuncu uğurluq hadisəsi «Şahsəfi» məscidində qeydə alınıb. Məscidin imamı Fikret Nəzərovun sözlərinə görə, ötən gün namaz vaxtı tanımadığı cavan oğlan hər kəsin namazını qılıb qurtardığını gördükdən sonra nəzir qutusunu sindirərək içində olan 106 manat pulu uğurlayıb. Səs-küye gələn imam yaxınlıqda insanların köməyi ilə oğluq edən şəksi yaxalayaraq polise təhlif verib.

Masallı Rayon Polis Şöbəsindən verilən məlumatə görə, artıq hadisəni törlətmis şəxs saxlanılıb. Onun başqa cinayətlərde əlinin olub-olmadığı araşdırılır. Uğurluq hadisəsinə töredən şəxsin rayonun Seybətin kənd sakini Ağahüseyn Ramiz oğlu olduğu bildirilir.

Faktla bağlı araştırma aparılır.

Sirkət əməkdaşı iş yerindən 35 min manat uğurlayıb

Azərbaycanda şirkət əməkdaşı işlədiyi yerdən 35 min manat pul uğurlayıb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumatə görə, Biləsuvar Rayon Polis Şöbəsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində yanvarın 6-da "Koroğlu" MMC-yə məxsus seyfdən 35 000 manat pul uğurlamaqdə şübhəli bilinən MMC-nin işçisi, Baki şəhər sakini Həsənağa Əlizadə tutulub.

Qazax sakını 1000 manata avtomat satarkən saxlanılıb

Qazax rayonunda silah alverci tutulub. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumatə görə, Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlılıq Mübarizə İdarəesi və Qazax Rayon Polis Şöbəsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Qazax rayon sakını Samir Zülfüqarov "AK" markalı silahı, patron darağını və 11 ədəd patronu 1000 manata satarkən tutulub.

Son

günlər sosial şəbəkələrdə elektrik enerjisindən sərfiyatın həddindən artıq baha olması və bildirişlərin yanlış hesablanması ilə bağlı paylaşımalar artdı. Az qala hər kəs "Azərişiq" haqqında mənfi rəy yazar, bu qurumu yanlış hesablama aparmaqdə qınayır. Həmçinin Tarif Şurasının qərarına etiraz edənlər də var.

"Yeni Müsavat"a açıqlamasında "Azərişiq" haqqında deyilənlər cavab verən qurumun mətbuat xidmətinin rəhbəri Tanrıverdi Mustafayev bildirişlərdə heç bir yanlışlıqla yol verilmədiyini vurğulayıb: "Azərişiq" olaraq biz daxil olan zənglərə, müraciətlərin hamisina diqqətə yanaşınq və məsələni aydınlaşdırmağa çalışırıq. Sosial şəbəkədən əlavə mənə də zənglər olur. Biz onların problemini aydınlaşdırıq, tam dəqiq şəkildə izah etdik ki, 300 kv/s-a qədər olan sərfiyat köhne tarifle, qalanı isə yeni tarifle hesablanıb topdanır. Sadəcə, abonentlərimizdə elə təessürat yaranıb ki, yeni tariflər yanvar ayının 1-dən güvvəyə minir. Halbuki Tarif Şurası dekabrın 1-dən etibarən yeni tariflərin tətbiq edilməsinə qərar verib. Hazırda əsas narahatlıq bundan ibarətdir. Biz mütəmadi olaraq həm müraciət edən abonentlərə, həm də sosial şəbəkədə müraciət edənlərə izahat veririk".

Tanrıverdi Mustafayev onu da bildirdi ki, kimin problemi varsa, fərdi qaydada müraciət edə bilər: "Əmin olsun ki, problem operativ qaydada həllini tapacaq. Əməkdaşlarımızı mənzillərə qədər göndəririk. Elektrik hesabatını sistem özü çıxarı, 1 qəpik belə yanlışlıqla yol verilə bilməz. Bi-zə müraciət edənlərin hər birinə aydınlıq getirəndən sonra məlum olur ki, bizim əməkdaşlar düzgün hesablayıblar. Heç bir yanlışlıqla yol verilməyib. Saygıcıclarla hər hansı problemin olması mümkün deyil. Kimdə problem varsa, biz saygacı dəyişdirə də bilərik, rəqəmlərin oxunmasında problem varsa, onu həll edirik. Abonentlərimiz çəkinmedən bize müraciət etsinlər.

Bu aydan etibarən artıq heç bir anlaşılmazlıq qalmayaçaq, mübahisəli durum yaşılmayacaq. Çünkü dekabr ayının 1-dən etibarən oxunan saygıcıclarla heç bir problem olmayıcaq.

"Azərişiq" narazılara cavab verdi

Tanrıverdi Mustafayev: "Elektriklə evi qızdırılanların xərci təbii ki, çox olacaq"

Tanrıverdi Mustafayev

Ötən ay yeni kommunal

Məcburi köçkünlərdə ise xidmet açıldı və artıq bütün güzəştli olaraq verilən 150 kv/s, yəni 10 manat 50 qəpik saygıcıların quraşdırılması həmin kommunal xidmət vasitəsilə həyata keçiriləcək.

məbləğ abonentə göndərilir".

T. Mustafayev abonentləri elektrik enerjisindən qənaətə istifadə etməyə çağırıdı: "Təriflər qalxdığı üçün abonent daha çox ödəməli olur. Xərcin az olmlığını istəyirə bəzi məsələlərdə qənaət etməlidir. Köhnə tariflər üçün qoyulan limit - 300 kv/s böyük bir rəqəmdir. Bu gün elə elektrik lampaları var ki, 6 vattla işləyir, 100 wattlı lampa ilə eyni dərəcədə işıq saçır, ancaq 6 vatt istifadə edir. Buraya soyuducunu, paltaryuan maşını, qabyuyan maşını, televizoru, işıqlandırmanın da əlavə etsək, aylıq sərfiyat 300 kv/s-ni keçə bilməz. Ancaq mənzildə d

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Şadlıq evləri işığa qənaət edir, müştərilər soyuqdan donurlar

Ərzağın bahalaşmasından sonra menyunun qiymətini dəyişməsələr də, qidanın çəki və növünü azaldılar

Tarif (qiymət) Şurasının 2016-ci ilin noyabr ayında təbii qaz və elektrik enerjisinin qiymətinin qaldırılması haqqında qərarından sonra paytaxt ərazisində yerləşən restoranlar qənaət rejimində keçiblər. Bu barədə "Yeni Müsavat" a bir neçə gün ərzində onlara çikayət daxil olub. Məlumatə görə, communal qiymətlər bahalaşdıqdan sonra eksor şadlıq evləri və restoranlar demək olar ki, qızdırılmışdır. Belə ki, kombi sistemi söndürülür, yalnız kondisionerlər işlədilir ki, bu da içərinə normal temperaturlu təmİN edə bilmir.

Bildirilir ki, məsələ bunulla da bitmir. Restoranlar marketlər ərzağın bahalaşmasından sonra menyunun qiymətini dəyişməsələr də, qidanın çəki və növünü azaldılar.

Səslənən iddiaları yerində araşdırmaq üçün şəhərdə yerləşən bir neçə restoranda olduğunu, Məlum oldu ki, gerçəkdən de restoranların bir çoxunda gözləmə yeri və zallarda temperatur göstəricisi xeyli aşağıdır. Maraqlı məzəm ondan ibarətdir ki, kiçik restoranların, banket zallarının içərisi daha soyuqdur, nəinki iri restoranların.

600 nəfərlik zalı olan restoranın məsul şəxsi ilə səhəbətimiz zamanı bildirdi ki, kombi və kondisionerden istifadə edirlər. Zallar kondisioner vasitesilə qızdırılır, digər yerlərdə də kombi yandırılır: "Bizdə istilik baxımdan hər hansı bir problem yoxdur. Qiymətlər bahalaşdıqdan sonra da heç bir dəyişiklik et-

gər hissələrində, necə deyərlər, soyuqdan dayanmaq olmur.

Qəzetimize müraciət edənlər bildirilir ki, problem Sumqayıt şəhərində yerləşən restoranlarda daha qabarıldır. Bildirilir ki, orada eksor restoranlarda, ümumiyyətə, kombi sistemi işlədilər. Yalnız zallarda kondisioner istifadə olunur ki, bu da təbii olaraq, içərini qızdırır.

Bəs bu cür vəziyyətlərdə restoranlara güzəşt edilməlidir?

İqtisadçı Natiq Cəfərli "Yeni Müsavat" a bildirib ki, restoranlar xaricdə olduğu kimi müasir texnologiyalardan istifadə edə bilərlər: "Xidmət və istehsal sahələrində bir çox ölü-

enerjisi güneş batareyaları vasitəsilə təmin olunur. Nəticədə heç bir ödəniş etmirlər. Hətta bunun üçün dövlətdən müeyyən təşviq proqramları çərçivəsində güzəştli kreditlər də alılar. Yəni Azərbaycan hökuməti heç olmasa belə bir addım atabilər. Kafe-restoranlara, fiziki və hüquqi şəxslərə bununla bağlı təşviq proqramları qəbul oluna bilər ki, uzunmüddətli və aşağı faizli kreditlər vermek vasitəsilə onların alternativ enerjilərdən istifadəsi təmin olunsun. Bu struktur qurulsala, hətta istehsal obyektlərinin belə uzun zaman öz enerjisini pulsuz şəkildə əldə etməsinə imkan yarana bilər".

□ Əli RAİS
Fotoş müəllifindir

ÜSAVAT

Son səhifə

N 4 (6618) 10 yanvar 2017

Gənc “oğlan”... 4 aylıq hamilədir

Hayden Kross İngiltərənin ilk hamile “kişisi”dir.

20 yaşındaki Kross əslində 3 il əvvələ qədər qadın idi. Ancaq qız cinsiyyəti ilə doğulsa da, 15 yaşından sonra “kişi” olmaq istədiyini fərqli edib və 3 il önce də cinsiyyət dəyişdirmə sürəcində giriib. Amma bir gün uşaq sahibi olmaq istəyəcəyi bildiyi üçün yumurtalıqlarını dondurubmuş. Hayden Kross facebook vasitəsilə bir donor tapıb. İndi 4 aylıq hamilədir və öz ölkəsində bir ilk sayılır. Çünkü dünyada fərqli nümunələri olsa da, Hayden Kross İngiltərənin ilk hamile “kişisi”dir. Kross “kişi” olmaq sürəcində gördüyü müalicəni uşaq sahibi ola bilmək üçün bir müddətliyinə təxirə salıb. Uşağı dünyaya gəldiyi zaman isə onu əmizdirmək üçün çox güman ki, sinəsi yenidən görünməyə başlayacaq. Gənc adam “dünyanın en yaxşı atası olacağım” deyir. Hazırda gündən-güne böyük qarnı ilə qurur duyan gənc adam doğumdan sonra cinsiyyət dəyişdirmə proseduruna qaldığı yerdən davam edəcək.

Uşaqların ayagından öpmək olmaz

Uşaqların həssas dərinəsi ziyān vermek üçün bəzi insanlar onları ayaqlarından öpürər. Amma psixoloqlar bunun yanlış olduğunu ortaya çıxarırlar. Əslində körpənin ayaqlarından öpmək olmaz. Çünkü ayaqları öpülən uşaq hiss etdiyi “anormal” dəyərlilik hissi ilə qışqanchığa meyl edər. Belə uşaq valideynlərinin bacı-qardaşlarını da çox istəməsindən narahat olur. Maraqlı itirmə qorxusu anormal dərəcəde sevilən uşaqlarda tez-tez rast gəlinir. Uşaqlarda öpüle biləcək on doğru yer alın və ya naqlardır. Alınmadan öpülmək uşaq ruhən yaxşı təsir edir. Tomizlik, təqsirsizlik və dürüstlük hissi, casarət meydana gətirir. Daha bir detal isə odur ki, uşaqın en çox öpülməsi lazımlı olan yeri yanağıdır. Öpü-

lərkən uşaqın başı tutulmamalıdır. Davamlı öpülmə uşaqda başqalarını məmənnun etmə hissi yaradır. Bu vəziyyət şəxsiyyətin inkişafını axsadır. Uşad başqalarını məmənnun etmə vəsiisi olaraq öpməyi və ya öpülməyi istifadə etməməlidir.

Yalan danışan sevgiliyə

cəmi bir sual vermek lazımdır

Ingilis psixoloqlar sevgilisinə(həyat yoldaşına) yalan danışan adamların psixologiyası ilə bağlı maraqlı araşdırma aparıb. Alimlərin fikrincə, sevdiyiniz adəmin yalan danışduğunu düşünürsünüzsə, heç vaxt itirəmən ona bu sualları verin: niye elədin? Əgər sevdiyiniz bu suala hərslənib, həddən artıq gərgin reaksiya verəcəkse, bu, onun məsum olduğunu sübut edir. Yox, əgər sualiyiniz cavab olaraq sizin ne qədər çox sevdiyini, siza dəyər verdiyini deyirən, bu, artıq aldatmanın sübutudur. Bundan başqa, əgər sevgiliniz sizinlə bir yerde ikən gülümüşündüyü halda, bedən dili başqa şeylər deyirən, bu, onun yalan söylədiyinin sübutudur. Bundan başqa, yalan danışan adamlar yalanlarını gizlətmək üçün çox cəhd göstərməyə məcburdurlar. Buna görə də narahat görünən adamların yalan söylemə ehtimalı özünü rahat aparan adamlıqdan daha yüksəkdir.

“American Society for Information and Technology” jurnalında yer alan məqalədə o da göstərilib ki, yalan danışdılarından şübhələndiyin adamlı telefon və ya sms vasitəsilə yox, üz-üzə ünsiyyət qurmaq daha məsləhətdir.

Kişi həyat yoldaşına eyni qadınla iki dəfə xəyanət edirsə.... bu xəyanət deyil

Xəyanət edən ərinin bağışlaşan qadın növbəti dəfə xəyanətə uğradığı üçün məhkəmə müraciət edib. Türkiyədə baş verən bu hadisə zamanı A.Y adlı qadın ərinin ona ikinci xəyanətini hüquqi yollarla cəzalandırmaq qərarına gəlib. “Hürriyet” qəzetinin xəberinə görə, qadın məhkəmədə uduzub. Məhkəmə qərar verib ki, bağışlanan ər yenidən eyni qadınla münasibət qursa, bu, xəyanət sayılmır. Daha öncəki məhkəmə instansiyasında isə qadının şikayetine “bir dəfə aldatmaqdən heç nə olmaz” deyə cavab verilmişdi. İkinci instansiya məhkəməsində isə bildirilib ki, əgər qadın ona xəyanət edən ərini bir dəfə bağışlayıbsa, kişi eyni qadınla ikinci dəfə ona xəyanət edərsə, bu, onu aldatmaq və ya xəyanət sayılmır.

QOÇ - İş prin-sipində nəzərən çarpacadır. İrəliləyişlər əldə etmək üçün olduqca səmərəli vaxtdır. Hətta aktivliyinizi artırmaqla şəxsi büdcənizdə müsbət dəyişiklik də edə bilərsiniz. Uzaq yola çıxmayıñ.

BÜĞA - Çoxsayılı və maraqlı insanlarla bir yerde olmaq sizə rahatlıq getirəcək. Yaxşı olar ki, bunu nahardan sonraya saxlaysınız. O vaxta qədərse ənənəvi fəaliyyətlə məşğul olun.

ƏKİZLƏR - İkili fikirlərdən, faktıslı ittihamlardan uzaq olsanız, gün ərzində hansı xoşagelməzlilik rastlaşmayacaqsınız. Həmkarlarınlı, köhnə dostlarınızla təbii olmayı bacarıñ.

XƏRÇƏNG - Kosmik fonun bürçünüzdəki neqativliyi müəyyən məqamlarda uğursuzluq yaradacaq. Ələlxüsus da günün ilk yarısında daha tədbiri olmalıdır. Məsuliyyətsiz adamlardan qaçın.

ŞİR - Qəbir ziyarəti, yaşılı qohumlara baş çəkmək gün ərzində savablarını artırıb. İş-güclən, məşət problemlərdən uzaq olub bir az da genetik ırsınızə xidmət edin.

QIZ - Astroloji göstəricilər ixtiyarınızda olan bu təqvimin müəyyən çətinliklərdən xəbər verir. Amma daxili potensialınızdan yararlanıb qarşıda duran maneələri dəfə edə bilərsiniz.

TƏRƏZİ - Yaxşı olar ki, özünüüzü çox yormayınız. Əks təqdirdə, mənəvi rahatlıqdan uzaq olacaqsınız. Nahardan sonra ünsiyyətde olduğunuz adamlar tərəfindən sevindirmə ehtimalınız var.

ƏQRƏB - İslami dəyərlərə, dini ənənələrə emel etməye çalışın. Heç olmasa həftədə bir dəfə savab işlər görmək yaxşı olardı. Ürəyinizi yaxın hər kəsə mərhəmət göstərin. Sülh-pərvər olun.

OXATAN - Qarşınızda əsl biznes günü durbub. Amma uğurlarınız daha çox əvvəlcədən planlaşdırılmış işlərdə özünü göstərəcək. Belə məqamlarda istənilən mübahisə başınızı ağrıda bilər.

ÖGLAQ - Gücünüz çatmayan işlərə girişməyin. Çünkü bu təqvimdə məsuliyyət hissini azalacaq və bu da nəticədə zərərinə olabilir. Odur ki, daha çox mənəvi rahatlığa üstünlük verin.

SUTÖKƏN - Günün ümumi mənzərəsi müsbət çalarlıdır. Bu səbəbdən də etrafınıza gözəllik bəxş edin. İnsan ruhuna zərər getirən amillərdən uzaq olun. Dilinizi duasız qovmayın.

BALIQLAR - Əgər ovqatınızın yüksək, işlərinizin avand olmasını istəyirsinizsə, etrafınızda olanlarla xoş davranışın. Dediğiniz hər bir sözün məsuliyyətini dərk edin. Əsəbləriniz də diqqət yetirin.

Unutmayın, Tanrı ilduzlarından daha yüksəkdə durur!

Şirniyyatı sevən insanlar daha tez qocalır

Italyalı alimlər tort, pirojna, konfet və digər şirniyyat növlərinə xüsusi marağlı ilə seçilən insanların xüsüsilə göz etraflarında qırışlarının daha tez əmələ gəldiyini müəyyənləşdirib. Bu, qadınlara daha çox aiddir. Alımlar yaş 35-dək olan 120 qadının iştirakı ilə araştırma aparıb.

Onlardan şokolad və digər şirniyyatdan imtina etmələri, əvəzində sitrus meyvələri və giləmeyvə yemələri, mümkün qədər siqaret və spirtli içkilərdən uzaq olmaları istənilib. Yarım ildən sonra həmin xanımların dərisində qırışların azaldığı üzə çıxıb.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

**“Yeni Müsavat”ın kompüter mərkəzində yüksəlib, səhifələnib,
“Azərbaycan” nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmışdır.
Müəlliflər redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.**

Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cı mahallə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.100